

Quicksan Flora en fauna

Sneidershoek 2 te Knegsel

Quickscan Flora en fauna Sneidershoek 2 te Knegsel

Status:

Concept

In opdracht van:**Contactpersoon:****Uitgevoerd door:**

Lomans Ecoworks
Boerenkamplaan 75
5712 AB Someren

Veldwerk en rapportage:**Projectnr:**

2408

Datum:

03-04-2024

Betrouwbaarheid

Dit onderzoek is op zorgvuldige wijze uitgevoerd conform de toepasselijke en van kracht zijnde regelgeving ten aanzien van de huidige natuurwetgeving. Het onderzoek betreft een momentopname en geeft een inschatting van de geschiktheid van de onderzoekslocatie voor beschermde soorten. Het incidenteel voorkomen van beschermde soorten is echter nooit met zekerheid te voorspellen. Lomans Ecoworks accepteert daarom op voorhand geen aansprakelijkheid ten aanzien van mogelijke beslissingen die de opdrachtgever naar aanleiding van het door Lomans Ecoworks uitgevoerde onderzoek neemt.

Inhoud

1. INLEIDING	3
1.1 Aanleiding	3
1.2 Kader van het onderzoek	3
1.3 Doelstelling van het onderzoek.....	3
2. BESCHRIJVING PLANGEBIED.....	4
2.1 Ligging en beschrijving plangebied.....	4
2.2 Huidig gebruik en beoogde ontwikkeling	4
2.3 Foto- impressie plangebied	6
3. WERKWIJZE	9
4. NATUURBESCHERMING IN NEDERLAND	10
4.1 Soortenbescherming	10
4.2 Gebiedsbescherming	15
4.3 Bescherming van houtopstanden	17
5. RESULTATEN ONDERZOEK SOORTENBESCHERMING.....	18
5.1 Flora.....	18
5.2 Vogels	18
5.3 Landzoogdieren grondgebonden	22
5.4 Vleermuizen	23
5.5 Ongewervelden.....	25
5.6 Vissen, reptielen en amfibieën.....	26
6. RESULTATEN ONDERZOEK GEBIEDSBESCHERMING	27
6.1 Natura 2000	27
6.2 Natuurnetwerk Brabant.....	28
6.3 Houtopstanden	29
7. SAMENVATTING EN CONCLUSIE	30
8. TOELICHTING NADERE ONDERZOEKEN	33
9. VOORZORGSMAATREGELEN EN AANBEVELINGEN.....	33
10. GERAADPLEEGDE BRONNEN	35
Bijlage 1. Beschermde soorten Vogelrichtlijn	
Bijlage 2. Beschermde soorten Habitatrichtlijn	
Bijlage 3. Beschermde Nationale soorten	
Bijlage 4. Vrijgestelde soorten per provincie 01-01-2024	

1. INLEIDING

1.1 Aanleiding

Initiatiefnemer is voornemens om de locatie Sneidershoek 2 in Knegsel te herontwikkelen. Hiervoor dient het geldende bestemmingsplan/omgevingsplan te worden herzien. De geplande werkzaamheden kunnen mogelijk gevolgen hebben voor beschermde natuurwaarden op basis van de Omgevingswet. Dergelijke werkzaamheden worden in de Omgevingswet gedefinieerd als een 'Flora- en fauna-activiteit'. In dit kader dient een Quicksan Flora en fauna (een verkennende natuurtoets) uitgevoerd te worden. Aan Lomans Ecoworks is door de initiatiefnemer opdracht verleend tot het uitvoeren van deze quickscan.

1.2 Kader van het onderzoek

Projecten of handelingen dienen te worden getoetst aan de wet- en regelgeving voor natuur. De natuurbescherming in Nederland bestaat uit de volgende kaders:

- Omgevingswet
 - Soortenbescherming
 - Gebiedsbescherming
 - Houtopstanden
- Provinciale verordening:
 - Natuurnetwerk Nederland (NNN)
 - Bijzondere provinciale natuurgebieden en landschappen
- Gemeentelijke regelgeving:
 - Bomenkap

1.3 Doelstelling van het onderzoek

Middels dit verkennende onderzoek wordt een eerste inzicht verkregen in de mogelijke effecten op beschermde natuurwaarden in en om het plangebied en de mogelijke vervolgstappen die moeten worden ondernomen met betrekking tot aanvullend veldonderzoek, nader effectonderzoek en nadere procedures. Het doel van dit onderzoek is het vaststellen/uitsluiten van aanwezigheid van beschermde soorten die zijn opgenomen in artikel 11.37 Bal, (Vogelrichtlijnsoorten), artikel 11.46 Bal (Habitatrichtlijnsoorten) en artikel 11.54 Bal (Nationale soorten) van de Omgevingswet. En op welke wijze en in welke mate de beoogde ontwikkeling effect kan hebben op het (mogelijk) voorkomen van beschermde soorten. Aanvullend wordt bepaald of ontwikkelingen effect hebben op beschermde natuurwaarden van nabijgelegen Natura 2000- gebieden, gebieden die behoren tot het Natuurnetwerk Nederland, bijzondere provinciale natuurgebieden en houtopstanden. Indien de beoogde ontwikkeling, de 'flora- en fauna-activiteit' kan leiden tot schadelijke handelingen, leidt de quickscan tot aanbeveling voor vervolgstappen om handelingen achterwege te laten of zodanig uit te voeren dat schadelijke gevolgen achterwege blijven. Voor flora- en fauna-activiteiten met gevolgen voor dieren en planten van het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal), kan een vergunningplicht gelden bij schadelijke handelingen.

2. BESCHRIJVING PLANGEBIED

2.1 Ligging en beschrijving plangebied

Het plangebied Sneidershoek 2 te Knegsel ligt ten zuidwesten van de kern Knegsel in het buurtschap 'Sneidershoek' in het buitengebied van de gemeente Eersel. Het perceel is kadastraal bekend als gemeente Vessem, sectie M, perceelnummer 870 met een totale oppervlakte van 14.820 m². De directe omgeving kenmerkt zich door kleinschalig cultuurlandschap, vrijstaande woonboerderijen en vrijstaande woningen en open agrarisch landschap. Aan de noordwest- en de westzijde liggen aangrenzend de loodsen en containervelden van een planten- en bomencentrum. Ten zuidwesten en ten zuiden bevinden zich productiegraslanden.

Figuur 1. Globale begrenzing plangebied Sneidershoek 2 te Knegsel (rood omkaderd).

Bron: Kadastrale kaart.com.

Binnen het plangebied is een voormalige melkveehouderij gevestigd. Ten westen van de bedrijfsgebouwen bevinden zich containervelden met bomen en planten. De zuidwesthoek bestaat uit grasland. De bebouwing binnen het plangebied bestaat uit een bedrijfswoning met staldeel en aangebouwde melkveeststal, een jongveeststal, een kalverstalletje, een opslagschuur met planken kopgevels en een grote open loods. Op het erf nabij de stallen staan in totaal een drietal voersilo's. De opritten, het achtererf tussen de bedrijfsgebouwen en grotendeels het grondvlak tussen de containervelden is verhard met betonklinkers, betontegels en asfalt.

Er is opgaand groen aanwezig in de vorm van een rijtje volwassen zomereiken ten noorden van de bedrijfswoning op het grasveld/gazon en een rij zomereiken/plataan, coniferen- en beukenhagen in de berm van de noordelijke toegangsweg. Ten oosten van de schuur met planken kopgevels aangrenzend aan de weg Sneidershoek bevindt zich een klein bosje met o.a. haagbeuk, tamme kastanje en hazelaar. Op de grens van het verharde containerveld en het agrarische perceel aan de zuidzijde staan enkele volwassen zomereiken en hazelaar.

2.2 Huidig gebruik en beoogde ontwikkeling

De voormalige melkveehouderij ter plaatse is reeds jaren geleden beëindigd en het bedrijf is aangekocht door de eigenaar van het naastgelegen planten- en bomencentrum en tuinplantenwinkel. Het achtererf en alle bebouwing is momenteel in gebruik ten behoeve van de containerteelt en opslag voor planten en bomen in potten, kweekgoed en overige materialen. De beoogde ontwikkeling betreft de herontwikkeling van een agrarisch bedrijf naar een woningbouwlocatie. Hierbij zal de huidige bebouwing worden gesloopt en mogelijk een deel van het aanwezige groen worden verwijderd. Het nieuwe plan wordt ruim landschappelijk ingepast.

Figuur 2. Schets beoogde herontwikkeling Sneidershoek 2 te Kneegsel met te slopen bebouwing in rood weergegeven.
Bron: P15
(Stads)landschappen.

Figuur 3. Schets beoogde herontwikkeling Sneidershoek 2 te Kneegsel met landschappelijke inpassing in lichtgroen weergegeven.
Bron: P15
(Stads)landschappen.

2.3 Foto- impressie plangebied

Zicht op het plangebied Sneidershoek 2 vanuit oost op de bedrijfsgebouwen en vanuit noordwest richting de bedrijfswoning.

Voorzijde van de bedrijfswoning met staldeel en zicht op de aangebouwde melkveestaf.

Kijkje binnen de melkveestaf en de achterzijde van de stal.

De opslagschuur met planken kopgevels en een kijkje binnen de schuur.

De open loods en zicht op de binnenzijde van de loods.

De kalverstal en de binnenzijde van de stal.

De jongveestal en een kijkje binnen de stal.

Zicht vanuit het achtererf op de stallen en de loods en vanuit het achtererf op de opslag van bomen en tuinplanten in potten.

Groepje zomereiken op de grens van het containerveld en het grasland ten zuiden en zicht vanuit het grasland in de zuidwesthoek in noordoostelijke richting.

3. WERKWIJZE

De quickscan bestaat uit een bronnenonderzoek, een verkennend veldbezoek en een biotoopgeschiktheidsbeoordeling.

Bronnenonderzoek

In het kader van de quickscan heeft een bronnenonderzoek plaatsgevonden, waarbij is gekeken naar mogelijke aanwezigheid van beschermde soorten in het plangebied en directe omgeving.

Voor het soortenonderzoek is o.a. gebruik gemaakt van actuele verspreidingsgegevens uit de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF), diverse verspreidingsatlassen, soortspecifieke literatuur en kennisdocumenten. De bron van de NDFF gegevens die in deze rapportage worden vermeld betreft: 'NDFF - quickscanhulp.nl 24 maart 2024'.

Voor de gebiedsgerichte bescherming is onderzoek uitgevoerd naar aanwezigheid van relevante natuurterreinen in de omgeving, het betreft de Natura 2000-gebieden en het Natuurnetwerk Nederland. Daarvoor is o.a. gebruik gemaakt van de website van het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit en die van de provincie Noord- Brabant.

Veldbezoek

Het veldbezoek heeft plaatsgevonden op 27 maart 2024 in de namiddag. Het weer was wisselend bewolkt met een zwak tot matige zuidwestenwind kracht 2-3 bij een temperatuur van 13°C. Daarbij zijn de aanwezige biotopen in het plangebied en directe omgeving opgenomen. Bij de biotoopgeschiktheidsbeoordeling worden de aangetroffen biotopen tijdens het veldbezoek en de waarnemingen uit het NDFF vergeleken met de habitatvereisten van beschermde soorten, waarop ingeschat kan worden welke soorten er potentieel voorkomen. Naast de biotopen zijn directe en indirecte aanwijzingen opgenomen die kunnen duiden op het voorkomen van beschermde soorten. Behalve het fysiek aantreffen van exemplaren van soorten is er ook gelet op bijv. hollen, uitwerpselen, prooiresten, braakballen vraat-, loop- en veegsporen. Deze waarnemingen zijn bij de beoordeling betrokken.

Opmerking:

De quickscan flora en fauna is een toets van de ecologische potenties van de plangebied en directe omgeving en betreft geen volwaardig specifiek soortenonderzoek. Er zijn in dit onderzoek geen inventarisaties uitgevoerd van soorten en soortgroepen. Een ecologische inventarisatie bestaat uit meerdere veldbezoeken gedurende de voor de soortgroep meest gunstige periode van het jaar.

4. NATUURBESCHERMING IN NEDERLAND

Per 1 januari 2024 is de Wet natuurbescherming opgegaan in de nieuwe Omgevingswet (OW). De wet is gericht op het in onderlinge samenhang;

- bereiken en in stand houden van een veilige en gezonde fysieke leefomgeving en een goede omgevingskwaliteit, ook vanwege de intrinsieke waarde van de natuur, en
- doelmatig beheren, gebruiken en ontwikkelen van de fysieke leefomgeving ter vervulling van maatschappelijke behoeften.

De meeste inhoudelijke regels over natuurbescherming komen, ingedeeld naar doelgroep, terecht in een van de volgende drie besluiten;

- Besluit Activiteiten Leefomgeving (Bal)
- Besluit Kwaliteit Leefomgeving (Bkl)
- Omgevingsbesluit

4.1 SOORTENBESCHERMING

In de Omgevingswet zijn de beschermingsregimes verdeeld in drie aparte paragrafen:

1. Alle van nature in Europa in het wild levende vogels worden beschermd volgens het beschermingsregime van de **Vogelrichtlijn**.
2. Soorten worden Europees beschermd op grond van de **Habitatrichtlijn**, het verdrag van Bern en het Verdrag van Bonn. In de bijlagen van de Verdragen van Bern en Bonn worden ook vogels genoemd.
3. Het derde beschermingsregime betreft: '**Nationale soorten**,' waaronder soorten vallen die vanuit nationaal oogpunt beschermd zijn.

Het zwaarste beschermingsregime geldt voor de Europees beschermde soorten welke vallen onder de Vogelrichtlijn en de Habitatrichtlijn. Voor Nationaal beschermde soorten 'Andere soorten' geldt een zwakker beschermingsregime en kan per provincie en per soort vrijstelling verleend worden voor ingrepen die betreffen ruimtelijke ontwikkeling en bestendig beheer en onderhoud.

Van de soorten die worden beschermd onder de Vogelrichtlijn is geen limitatieve lijst beschikbaar. Het gaat om ca. 700 soorten die van nature op het grondgebied van de Europese unie voorkomen. Op alle vogels is het beschermingsregime van Artikel 11.37 van de Omgevingswet van toepassing.

De Europees beschermde soorten bestaan uit soorten van de Habitatrichtlijn bijlage IV inclusief het verdrag van Bern bijlage II en het verdrag van Bonn bijlage I, voor zover hun natuurlijke verspreidingsgebied zich in Nederland bevindt. Op deze soorten is het beschermingsregime van artikel 11.46 Bal van de Omgevingswet van toepassing.

De Nationale soorten 'andere soorten', staan vermeld in bijlage IX van het Bal. Dit zijn soorten die in Nederland beschermd zijn en niet staan in de Vogelrichtlijn, Habitatrichtlijn of de verdragen van. Op deze soorten is het beschermingsregime van artikel 11.54 Bal van de Omgevingswet van toepassing.

In onderstaande tabel is weergegeven op welke beschermingsregimes welke verboden van toepassing zijn. Per beschermingsregime is bepaald welke verboden er gelden en onder welke voorwaarden ontheffing/ vergunningsplicht geldt of vrijstelling kan worden verleend door het bevoegd gezag. Elke provincie heeft de mogelijkheid soorten die onder de 'Nationale soorten,' vallen vrij te stellen.

Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn art.11.37 Bal	Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn art.11.46 Bal	Beschermingsregime Nationale soorten/Andere soorten art. 11.54 Bal
Lid 1a: Het is verboden in het wild levende vogels opzettelijk te doden of te vangen.	Lid 1a: Het is verboden in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn, in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.	Lid 1: Onverminderd artikel 5.1 Ow, tweede lid, aanhef en onder g, is het verboden: in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel A, bij deze wet:
Lid 1b: Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.	Lid 1b: Het is verboden dieren als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren.	a: opzettelijk te doden of te vangen; b: de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in onderdeel a opzettelijk te beschadigen of te vernielen, c: vaatplanten van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel B, bij deze wet, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen.
Lid 1c: Het is verboden eieren te rapen en deze onder zich te hebben.	Lid 1c: Het is verboden eieren van dieren in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen	Lid 2: De verboden, bedoeld in het eerste lid, onderdelen a, en b, zijn niet van toepassing op de bosmuis, de huisspitsmuis en de veldmuis voor zover deze dieren zich in of op gebouwen of daarbij behorende erven of roerende zaken bevinden.
Lid 1d: Het is verboden vogels als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te storen.	Lid 1d: Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in het eerste lid te beschadigen of te vernielen.	
Lid 3: Het verbod, bedoeld in het vierde lid, is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.	Lid 3: Het is verboden planten van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel b, bij de Habitatrichtlijn of bijlage I bij het Verdrag van Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen.	

Tabel 1. Overzicht verbodsbepalingen (vergunning plichtige handelingen) beschermde soorten Omgevingswet.

Jaarrond beschermde vogelnesten

De lijst met soorten met jaarrond beschermde nesten is een aanvullende beleidsregel die Rijk en provincies gebruiken om te sturen op een gunstige staat van instandhouding. Vogelnesten categorie 1 t/m 4 zijn het gehele jaar beschermd en dus niet alleen tijdens de broedperiode. In sommige gevallen zijn ook nesten van soorten uit categorie 5 het hele jaar door beschermd. Zie Bijlage 1.

Bescherming van vogelnesten

Tijdens werkzaamheden dient rekening te worden gehouden met het broedseizoen van vogels, het is verboden om nesten te *beschadigen* of te *vernielen*. Het *verstoren* van vogels tijdens het broedseizoen is niet verboden als de gunstige *Staat van Instandhouding niet in gevaar is.

De Omgevingswet kent geen standaardperiode voor het broedseizoen. Het gaat erom of er een broedgeval is. Verblijfplaatsen van vogels die hun verblijfplaats het hele jaar gebruiken, zijn jaarrond beschermd. Slechts een beperkt aantal soorten bewoont het nest permanent of keert elk jaar terug naar hetzelfde nest. De meeste vogels maken elk broedseizoen een nieuw nest of zijn in staat om een nieuw nest te maken. Deze vogelnesten voor eenmalig gebruik vallen alleen tijdens het broedseizoen onder de bescherming van de wet. Voor deze soorten is geen vergunning nodig voor werkzaamheden buiten het broedseizoen.

Staat van instandhouding

*De SvI wordt bepaald aan de hand van de status en trend in de verspreiding, populatieomvang van de soort, de kwaliteit van het leefgebied en het toekomstperspectief (Criteria volgens de Compendium voor de Leefomgeving).

Bescherming verblijfplekken

Naast soorten beschermt de Omgevingswet ook verblijfplaatsen die als 'vast' kunnen worden aangemerkt. Deze bescherming geldt alleen de vaste verblijfplaatsen van vogels en zoogdieren. Een vaste verblijfplek betreft een verblijfplek waar een dier regelmatig terugkeert en niet slechts eenmalig voor een specifieke functie gebruikt wordt, zoals de nesten van de meeste vogels. Ook hier zijn er verschillende gradaties in beschermingsniveau, afhankelijk hoe kwetsbaar de instandhouding van de soort is in relatie tot gebruik van de vaste verblijfplek. In samenhang met de verblijfplek wordt ook de leefomgeving beschermd zover voor deze van belang is om het functioneren van de verblijfplek mogelijk te maken.

Rode lijsten

Rode lijsten geven een overzicht van soorten die uit Nederland zijn verdwenen of duidelijk achteruit zijn gegaan. Rode lijsten hebben een signaleringfunctie en geen juridische status. Plaatsing op de lijst betekent daarom niet automatisch dat de soort beschermd is. Het kan wel zijn dat een rode-lijst soort ook bijvoorbeeld een soort van nationaal belang (bijlage IX Bal)) of een vogel van de Vogelrichtlijn is. In dat geval valt een rode-lijstsoort wel onder die specifieke beschermingsregels. De Rode lijsten zijn richtinggevend voor toekomstig beleid. Van overheden en terreinbeherende organisaties wordt verwacht dat zij bij beleid en beheer rekening houden met de Rode lijsten.

Flora- en fauna activiteit en omgevingsvergunning

Activiteiten in de fysieke leefomgeving kunnen gevolgen hebben voor van nature in het wild levende dieren en planten. Deze vallen onder de noemer 'flora- en fauna-activiteiten'.

Voor een flora- en fauna-activiteit kan een omgevingsvergunning nodig zijn. Er gelden rijksregels voor zo'n omgevingsvergunning. Ook kunnen er (decentrale) vrijstellingen zijn. De provincie is vaak het bevoegd gezag voor een aanvraag die alleen gaat over flora- of fauna-activiteiten of Natura 2000-activiteiten. Soms is de minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV) dat. Als de aanvraag ook nog over andere activiteiten gaat, kan ook een ander het bevoegd gezag zijn zoals de gemeente.

Voorwaarden voor het verlenen van een omgevingsvergunning

De beoordelingsregels voor het wel of niet verlenen van een omgevingsvergunning staan in artikel 8.74j van het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl). Elke categorie beschermde soorten kent zijn eigen voorwaarden voor verlening van een vergunning. Voor de drie categorieën beschermde soorten moeten de effecten op populatieniveau worden getoetst. Daarbij dient de staat van instandhouding van de gehele populatie in aanmerking genomen te worden. Het verlenen van een omgevingsvergunning kan alleen als:

- de activiteit nodig is vanwege bepaalde belangen
- geen andere bevredigende oplossing mogelijk is
- de staat van instandhouding van de soort niet verslechtert

De activiteit moet nodig zijn vanwege bepaalde belangen. Deze wettelijke belangen hebben o.a. betrekking op de openbare veiligheid, volksgezondheid, veiligheid luchtvaart en bescherming van flora en fauna. Het verlenen van een omgevingsvergunning mag alleen als er geen andere bevredigende oplossing is voor een probleem als gevolg van de activiteit.

Dat komt erop neer dat van alle mogelijke oplossingen de aangevraagde activiteit de beste bescherming van de soort verzekert. En de activiteit mag niet leiden tot verslechtering van de staat van instandhouding van de betreffende soort.

Vrijstelling vergunningsplicht flora- en fauna- activiteit

Onder de Omgevingswet is niet altijd een vergunning nodig bij handelingen met gevolgen voor beschermde plant- en diersoorten. Vaak kunnen maatregelen getroffen worden zodat verbodsbepalingen niet worden overtreden, zoals de flora- en fauna- activiteiten uitvoeren buiten de kwetsbare periode, het aanpassen van de werkvolgorde of de activiteiten faseren in ruimte en tijd. In sommige gevallen kan er gebruik gemaakt worden van vrijstelling. Een programma of omgevingsverordening kan aangeven dat er geen omgevingsvergunning nodig is voor bepaalde flora- en fauna-activiteiten. De Omgevingsregeling kan dat ook doen. Om een activiteit vrij te stellen, moet die wel voldoen aan voorwaarden.

Ook gedragscodes zijn mogelijk voor bepaalde flora- en fauna-activiteiten. Een gedragscode geeft een beschrijving hoe een flora- en fauna-activiteit zodanig te verrichten is dat die geen invloed heeft op flora en fauna. Bij een aangewezen gedragscode is er geen omgevingsvergunning nodig voor de flora- en fauna-activiteit (artikelen 11.45, 11.53 en 11.59, Bal). Wel gelden voorwaarden voor de vrijstelling.

Zorgplicht in de Omgevingswet

Een algemene zorgplicht, een algemeen verbod en een specifieke zorgplicht maken deel uit van de Omgevingswet. Samen zorgen ze ervoor dat overheid, bedrijven en burgers verantwoordelijk zijn voor een veilige en gezonde leefomgeving en een goede omgevingskwaliteit.

Algemene zorgplicht

De Omgevingswet bevat een algemene zorgplicht (artikel 1.8 Ow). Dit houdt in dat overheden, bedrijven én burgers verantwoordelijk zijn voor een veilige en gezonde leefomgeving.

Algemeen verbod

Naast de algemene zorgplicht is in de Omgevingswet ook een algemeen verbod opgenomen (artikel 1.7a Omgevingswet). Het is verboden om een activiteit te verrichten of na te laten als daardoor aanzienlijke nadelige gevolgen voor de fysieke leefomgeving (dreigen te) ontstaan. Bijvoorbeeld een milieuverontreiniging die aanzienlijke schade aan de kwaliteit van lucht, bodem of water veroorzaakt. Het gaat niet om het verrichten of nalaten van activiteiten met *beperkte* gevolgen voor de fysieke leefomgeving.

Specifieke zorgplicht

Specifieke zorgplichten gaan verder in op de algemene zorgplicht, maar zijn concreter.

Het gaat om een specifieke zorgplicht voor:

- Flora en fauna-activiteiten (artikel 11.27 Bal)
- Natura 2000-gebieden (artikel 11.6 Bal)
- Houtopstanden (artikel 11.16 Bal)

Zo kan een flora- en fauna-activiteit nadelig zijn voor bijvoorbeeld (beschermde) natuurwaarden. Iemand die dat weet of kan weten, moet zich altijd houden aan de specifieke zorgplicht bij het verrichten van de activiteit (artikel 11.27 Bal).

Een handeling valt onder een specifieke zorgplicht als degene die de activiteit verricht *weet of redelijkerwijs kan vermoeden* dat die handeling nadelige gevolgen kan hebben voor de fysieke leefomgeving. Ook iets nalaten kan onder de specifieke zorgplicht vallen.

De specifieke zorgplicht heeft voorrang op de algemene zorgplicht en is strafrechtelijk handhaafbaar. De specifieke zorgplicht geldt bij *alle* dier- en plantensoorten, dus bij Europees beschermde soorten én bij nationale/andere soorten. Een specifieke zorgplicht verbiedt handelingen waarvan iedereen zou moeten weten dat ze niet door de beugel kunnen. In het algemeen zal iemand een specifieke zorgplicht niet overtreden als hij een activiteit op de gebruikelijke manier uitvoert.

4.2 GEBIEDSBESCHERMING

De gebiedenbescherming onderscheidt twee typen beschermde natuurgebieden

- Gebieden die op Europees niveau beschermd zijn en aangewezen zijn in het kader van de Habitatrichtlijn (HR), Vogelrichtlijn (VR) en Verdrag van Ramsar (wetlands) en vallen onder de noemer Natura 2000- gebieden.
- Planologisch beschermde natuurgebieden en verbindingsstructuren die op landelijke basis zijn ingesteld en vallen onder het Natuurnetwerk Nederland (EHS).

NATURA 2000

Natura 2000- gebieden betreft een Europees netwerk van ca. 162 beschermde gebieden. Deze gebieden zijn in de Omgevingswet strikt beschermd. Voor ieder gebied is een eigen doelstelling voor behoud of uitbreiding van habitatype of soort geformuleerd. Volgens artikel 5.1, lid 1 en onderdeel A van de Ow is het verboden zonder vergunning projecten te realiseren of andere handelingen te verrichten die gelet op de instandhoudingsdoelstellingen voor een Natura 2000-gebied de kwaliteit van de natuurlijke habitats of de habitats van soorten in dat gebied kunnen verslechteren of een significant verstorend effect kunnen hebben op de soorten waarvoor dat gebied is aangewezen. Dit geldt ook voor projecten die fysiek buiten het Natura 2000-gebied gelegen zijn maar wel een effect kunnen hebben op het gebied (externe werking).

Natura 2000-activiteit

Een Natura 2000-activiteit is een: *Activiteit, inhoudende het realiseren van een project dat niet direct verband houdt met of nodig is voor het beheer van een Natura 2000-gebied, maar afzonderlijk of in combinatie met andere plannen of projecten significante gevolgen kan hebben voor een Natura 2000-gebied.* Er is geen definitie van 'significant'. Verschillende factoren bepalen samen of sprake is van significant of niet. Factoren zijn bijvoorbeeld:

- afname van de oppervlakte van een habitat in relatie tot de zeldzaamheid van die habitat
- afname van een populatie in relatie tot de zeldzaamheid van planten- of diersoorten in die populatie
- algemene condities van het gebied voor behoud en herstel van de habitat of soorten

Het komt neer op de vraag of de instandhoudingsdoelstellingen van het Natura 2000-gebied in gevaar komt door de activiteit.

Als het effect significant kan zijn, moet de initiatiefnemer meestal een omgevingsvergunning voor een Natura 2000-activiteit hebben. Ook geldt een specifieke zorgplicht een informatieplicht bij ongewone voorvallen.

Specifieke zorgplicht

De activiteiten kunnen nadelige gevolgen hebben voor beschermde natuurgebieden. Iemand die dat weet, of kan weten, moet zich altijd houden aan de specifieke zorgplicht bij het verrichten van de activiteit (artikel 11.6, Bal). De specifieke zorgplicht bestaat uit een aantal stappen:

Stap 1: Kennis opdoen over Natura 2000-gebied.

Stap 2: Nagaan of verslechterende of significant verstorende gevolgen voor het gebied uit te sluiten zijn door middel van een 'Voortoets.'

Stap 3: Nagaan wat nadelige gevolgen zijn als uitsluiten daarvan niet mogelijk is.

Het gaat om nadelige gevolgen voor leefgebieden, natuurlijke habitats en habitats van soorten.

Stap 4: Passende preventieve maatregelen om nadelige gevolgen te voorkomen.

Het gaat om maatregelen die verslechterende of significant verstorende gevolgen voorkomen.

Stap 5: Stoppen met activiteit of herstelmaatregelen treffen.

Als er ondanks de genomen maatregelen toch verslechterende of significant verstorende gevolgen zijn door de activiteit, moet die activiteit stoppen. Als stoppen niet mogelijk is, dan moet degene die de activiteit verricht passende herstelmaatregelen treffen.

Op de activiteit zijn verder regels van toepassing over: ongewone voorvallen en gelijkwaardige maatregelen en er kunnen maatwerkregels en maatwerkvoorschriften mogelijk zijn.

Stikstof

Stikstofregistratiesysteem

De regels over de nationale Programmatische Aanpak Stikstof (PAS) komen niet terug onder de Omgevingswet. De Omgevingswet geeft regels over een stikstofregistratiesysteem voor woningbouwprojecten en enkele rijkswegen. Dat systeem houdt bij hoeveel ruimte er aan stikstofdepositie is voor (nieuwe) projecten zonder dat Natura 2000-gebieden daaronder lijden. De regels met betrekking tot stikstofdepositie zijn relevant voor iedereen die uitstoot van stikstof veroorzaakt (initiatiefnemers), betrokken is bij het verlenen van vergunningen (overheden) en bij natuurbeheer (eigenaren en beheerders van natuurterreinen). Dit geldt bijvoorbeeld voor landbouw, industrie, infrastructuur, woningbouw en recreatie.

Vergunning

Stikstofdepositie wordt berekend met de Aeries calculator

Voor projecten met een N depositie groter dan 0,00 (0,005) N/h/jr. is een vergunning nodig op o.b.v. van passende beoordeling:

- bij toename stikstofdepositie door verandering bestaande situatie (na interne saldering)
- bij toepassing externe saldering
- als significante gevolgen niet kunnen worden uitgesloten middels een Voortoets stikstof

NATUURNETWERK NEDERLAND

De natuurgebieden die vallen onder het Natuurnetwerk Nederland vormen door hun onderlinge verbindingen een samenhangend ecologisch netwerk. Het Natuurnetwerk Nederland is de opvolging van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) waarvan de naam de EHS nog in de wetgeving verankerd is. De beleidsmatige bescherming van het Natuurnetwerk Nederland is vastgelegd in de Omgevingsverordening 2024. De wezenlijke kenmerken en waarden van het Natuurnetwerk Nederland mogen niet door een ingreep worden aangetast. Alle mogelijke effecten van een voorgenomen ingreep moeten daarop dan ook worden getoetst.

Voor ontwikkelingen binnen NNN gebieden geldt het 'ja, mits-principe'.

Het beschermingsregime is opgenomen in art. 7.8 lid 2Bkl, regels moeten verzekeren dat:

- de kwaliteit en oppervlakte niet achteruit gaat,
- de samenhang tussen gebieden behouden blijft, en
- de nadelige gevolgen op wezenlijke kenmerken door activiteiten worden gecompenseerd.

4.3 BESCHERMING VAN HOUTOPSTANDEN

Een houtopstand is een zelfstandige eenheid van bomen, boomvormers, struiken, hakhout of griend. Het (deels) vellen ervan zorgt ervoor dat die verdwijnen of beschadigd raken. Er geldt geen minimale oppervlakte om onder de definitie van houtopstand te vallen. Herbeplanten zorgt voor nieuwe houtopstand. Om bossen te beschermen en vanwege internationale regels geeft het Rijk regels voor het vellen van houtopstanden en herbeplanten. De regels voor bescherming van houtopstanden zijn opgenomen in afd. 11.3 Bal. Degene die zo'n activiteit uitvoert, moet voldoen aan die regels, zoals de specifieke zorgplicht. Ook kan een meldingsplicht gelden.

Meldingsplicht

Wanneer de rijksregels gelden voor het vellen is het verboden om een houtopstand (deels) te vellen zonder eerst een melding te doen. Behalve voor de uitzonderingen op de meldingsplicht (artikelen 11.126, 11.129 en 11.131 van het Bal). Het indienen van een melding moet uiterlijk 4 weken én niet eerder dan 1 jaar vóór het vellen gebeuren (artikel 11.126, Bal).

Herplantplicht

Wanneer de houtopstand (deels) geveld of is de houtopstand op een andere manier verloren gegaan, zoals door brand of storm dan moet herbeplanting plaatsvinden (artikel 11.129, Bal). De herbeplantingsplicht geldt in alle gevallen voor de rechthebbende van de houtopstand. Dus bijvoorbeeld ook als een derde de houtopstand onrechtmatig heeft geveld. Er gelden uitzonderingen op de herbeplantingsplicht.

Maatwerk

Het Bal geeft de mogelijkheid om met een maatwerkvoorschrift af te wijken van de rijksregels over vellen en herbeplanten.

5. RESULTATEN ONDERZOEK SOORTENBESCHERMING

De aangetroffen soorten en het mogelijk voorkomen van beschermde soorten in het plangebied wordt beschreven. Per soortgroep wordt beschreven welke soorten voorkomen in het plangebied en de omgeving op basis van de NDFF, welke soorten zijn waargenomen tijdens het veldbezoek, welke soorten worden verwacht in het plangebied, en welke effecten (mogelijk) aan de orde zijn.

5.1 FLORA

Het plangebied ligt in het buitengebied van Knegsel in een overwegend agrarisch landschap, verharde containervelden, vrijstaande woonboerderijen en gecultiveerde tuinen. Het grondvlak binnen het plangebied is voor een groot deel verhard en het overige deel bestaat uit productiegroenland. Tijdens het veldbezoek zijn nabij de bedrijfswoning op het verruigde gazon en grasveldjes plantensoorten van voedselrijke en verstoorde bodem aangetroffen als paardenbloem, grote brandnetel, madeliefje, kruipende boterbloem en zachte ooievaarsbek.

Volgens gegevens uit de NDFF komen binnen een afstand van 0-1 kilometer geen beschermde plantensoorten voor. Op een afstand van 1-5 kilometer van het plangebied zijn waarnemingen bekend van drijvende waterweegbree (art. 11.46 Bal), kartuizer anjer, wilde ridderspoor en wilde weit (art. 11.54 Bal). Drijvende waterweegbree is een aquatische soort van voedselarme vennen en beken. Voor de overige beschermde plantensoorten op meer dan 5 kilometers afstand geldt dat deze kalkrijke, (uitgesproken) stikstofarme en matig voedselrijke tot voedselarme groeiplaatsen prefereren. Binnen het plangebied is geen geschikt oppervlaktewater aanwezig en op de voedselrijke (landbouw)gronden ontbreken geschikte groeiomstandigheden voor beschermde plantensoorten.

Conclusie

In het plangebied zijn geen beschermde plantensoorten aanwezig. Gelet op de voedselrijke gecultiveerde omgeving worden geen beschermde plantensoorten of overige flora met bijzondere botanische waarden verwacht.

5.2 VOGELS

In de Omgevingswet worden alle broedende vogels strikt beschermd op grond van de Vogelrichtlijn art. 11.37 Bal. De Omgevingswet kent geen standaardperiode voor het broedseizoen. Het gaat erom of er een broedgeval aanwezig is. Van een aantal vogelsoorten worden de nesten ook buiten het broedseizoen beschermd. De zogenaamde 'Jaarrond beschermde verblijfplaatsen' (zie bijlage 1). Als deze nesten door een ruimtelijke ontwikkeling verdwijnen, kan afhankelijk van de soort die het nest gebruikt, een vergunningsaanvraag noodzakelijk zijn.

Voorkomen

Categorie 1-4 vaste verblijfplaatsen in gebouwen

Binnen een straal van één kilometer vermelden de NDFF gegevens het voorkomen van de steenuil met jaarrond beschermde verblijfplaats. Op een afstand van 1-5 kilometer zijn waarnemingen bekend van kerkuil, gierzwaluw, huismus, grote gele kwikstaart en slechtvalk.

-Steenuil en kerkuil

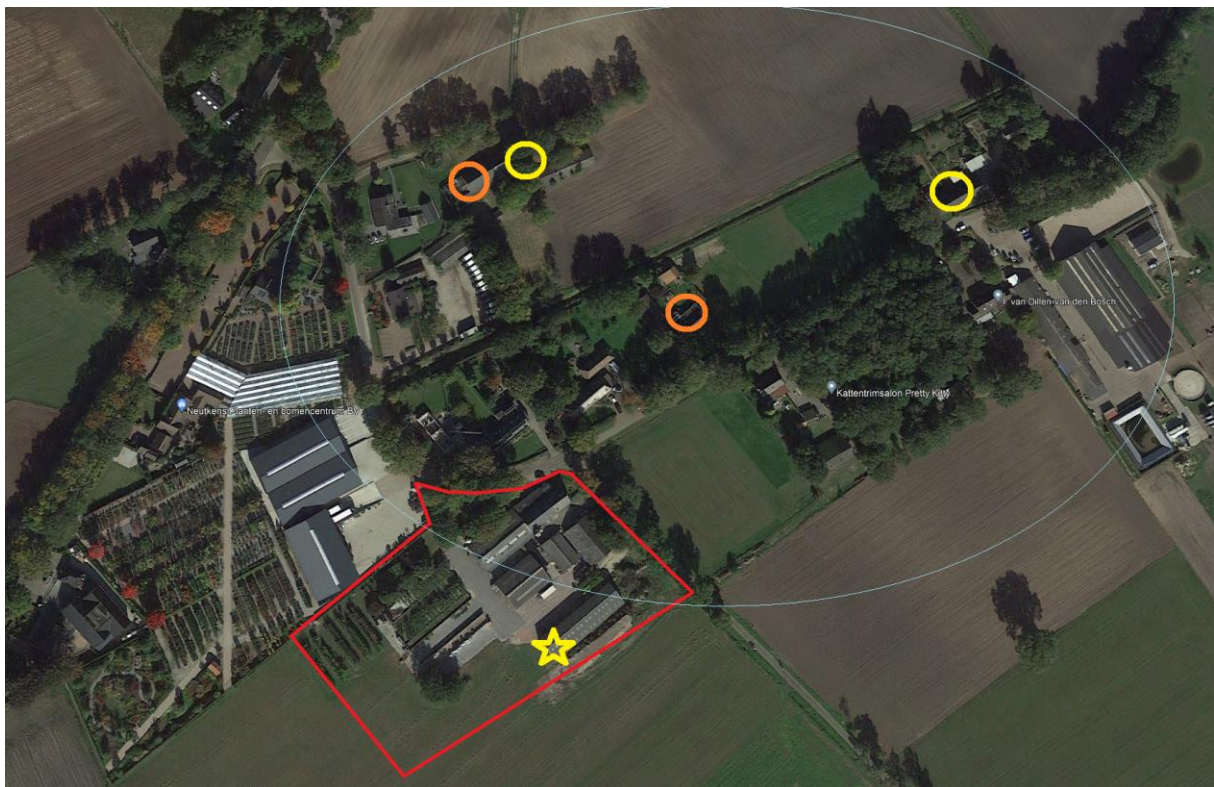
De steenuil is een honkvaste vogel die vaak aan randen van dorpen leeft. Het territorium is vrij klein, het jachtgebied varieert in grootte afhankelijk van het voedselaanbod. Van de steenuil is niet alleen de vaste verblijfplaats (nest) beschermd maar ook de directe, functionele omgeving waar op prooien gejaagd en gerust wordt. Kerkuilen zijn standvogels die, eenmaal gevestigd, hun hele leven in

hetzelfde gebied blijven. Ze broeden bij voorkeur op rustige donkere plekken in boerschuren, kerktorens of andere bouwwerken, meest in nestkasten. Roestplekken bevinden zich vaak in (half) open schuren. Het jachtgebied is van 100 tot 1000 ha. groot afhankelijk van het voedselaanbod. Tijdens het veldbezoek is gelet op sporen van aanwezigheid van steen- en kerkuil zoals een nestplek, braakballen, ruiveren onder een mogelijke roestplek of uitwerpselen tegen een muur. In de grote open loods zijn krijtsporen en een steenuil tegen de binnenzijde van een muur aangetroffen. Ook werd een enkel oud braakballetje op de vloer gevonden. De aangetroffen rustplek is zeer waarschijnlijk al ouder en zeker niet recent in gebruik geweest. De rustplek wordt niet gerekend tot een vaste rust- of verblijfplaats maar is wel een onderdeel van de functionele leefomgeving die hoort bij een nest. In het plangebied zijn verder geen sporen of een nestlocatie van uilen aangetroffen.

Rustplek van een steenuil met krijtsporen tegen een muur en oud braakballetje in te slopen loods.

Er is contact opgenomen met de lokale uilenwerkgroep. Zij plaatsen nestkasten voor steen- en kerkuil en monitoren jaarlijks alle broedgevallen van de uilen. Volgens mondelinge mededeling van de heer van de Ven van UWV Eersel zijn broedlocatie van de steenuil aanwezig op 150 meter ten noorden en op 250 meter ten noordoosten van het plangebied. Broedlocaties van de kerkuil bevinden zich op 250 meter ten noorden en op 100 meter ten noordoosten van het plangebied.

Overzicht plangebied (rood omkaderd), locatie rustplek van een steenuil in te slopen loods (geel sterretje), broedlocaties van steenuil (gele cirkel) en broedlocaties van kerkuil (oranje cirkel) in de omgeving.

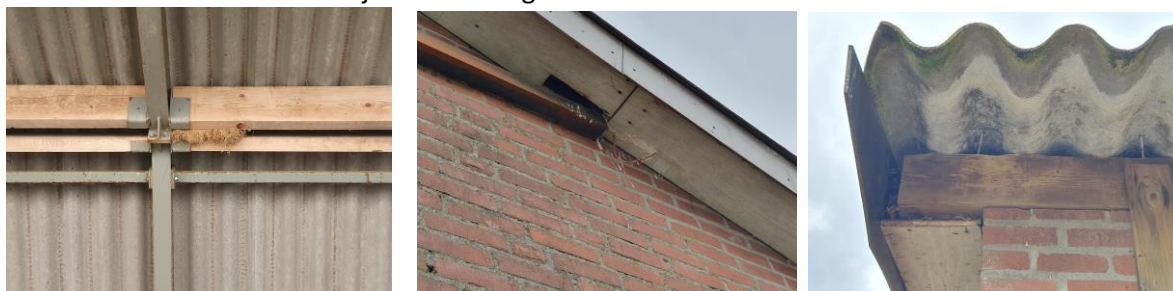
Het plangebied ligt binnen het territorium van de steenuil. Echter vormt het geen essentieel onderdeel van het functionele leefgebied. Het plangebied is grotendeel verhard en ook het productiegrasland is voor de steenuil weinig geschikt jachtterrein. De omgeving ten (noord)oosten met kleinschalige percelen met veel groen en paardenweilanden vormen ideaal steenuilenbiotoop. In de toekomstige situatie wordt het plangebied ruim landschappelijk ingepast. Aanbevolen wordt om rekening te houden met de steenuil in de omgeving door landschappelijke elementen aan te brengen ter bevordering van het steenuilenbiotoop zoals zit- uitkijkposten, een poeltje met flauwe oevers, vrucht- en nootdragende inheemse struiken en aanleg van een hoogstamboomgaardje. Zie ook onder Voorzorgsmaatregelen en aanbevelingen hoofdstuk 9 blz. 33.

-Gierzwaluw en huismus

De gierzwaluw broedt in steden en dorpen in gebouwen met holtes, spleten, onder dakpannen in gaten in muren en achter dakgoten. Aangezien de gierzwaluw in Nederland zeer zelden in het buitengebied tot broeden komt en de te slopen bebouwing ongeschikt is om te nestelen, kunnen nesten van gierzwaluwen redelijkerwijs uitgesloten worden.

Nesten van huismussen zijn in de regel te vinden in allerlei bebouwing onder dakpannen, achter regenpijpen, in kieren en spleten in muren, in nestkasten en een enkele keer in dichte struiken. Tijdens het veldbezoek zijn huismussen foeragerend en kwetterend waargenomen in het kleine bosje ten oosten van de opslagschuur met planken kopgevels. De directe omgeving ten noorden met groene tuinen en beukenhagen en delen van het plangebied vormen onderdeel van het functioneel leefgebied voor huismussen.

In de te slopen bebouwing is gelet op aanwijzingen die duiden op aanwezigheid van nestplekken van huismus zoals uitstekende droge grassprietjes en veertjes uit een mogelijke nestplaats of uitwerpselen tegen een gevel onder een mogelijke nestingang. In de open loods zijn aanwijzingen dat in de nok tussen de houten balken op twee plekken nesten van huismussen aanwezig zijn. In de jongveestal zijn onder de boeiboord uitstekend nestmateriaal en uitwerpselen aangetroffen waarvan onduidelijk is of deze van huismussen of mogelijk van spreeuwen afkomstig zijn. De bedrijfswoning met pannendak met kierende pannen, houten dakbeschot en brede spleten en kieren onder de dakgoot heeft potenties voor huismussen om te nestelen. Ook in de overige te slopen stallen kunnen nesten van huismussen niet bij voorbaat uitgesloten worden.

Mogelijke nestlocaties van huismussen in te slopen loods en stallen.

Het is niet uit te sluiten dat met de sloop van alle bebouwing vaste rust- en verblijfplaatsen van huismussen verloren gaan. Huismussen inclusief hun functionele leefomgeving zijn beschermd op basis van de Vogelrichtlijn. De werkzaamheden kunnen leiden tot verstoring, beschadiging en/of vernietiging van een vaste rust- of voortplantingsplaats en daarmee overtreding van verbodsbepalingen uit art. 11.34 Bal. Een nader onderzoek naar aanwezigheid van vaste rust- en verblijfplaatsen (nesten) en functioneel leefgebied van huismussen wordt geadviseerd.

Huismussenonderzoek dient plaats te vinden middels:

- 2 gerichte veldbezoeken in de periode 1 april tot 15 mei of;
- 3 gerichte veldbezoeken in de periode 10 maart t/m 20 juni waarvan minimaal één onderzoek in de optimale periode uitgevoerd dient te worden.

-Grote gele kwikstaart en slechtvalk

De grote gele kwikstaart nestelt bij voorkeur nabij stromend water in natuurlijke oevers of onder bruggen. De slechtvalk is voor broedgelegenheid afhankelijk van hoge gebouwen en nestkasten in hoogspanningsmasten. Voor beide soorten ontbreekt broedbiotoop binnen het plangebied.

Categorie 1-4 vaste verblijfplaatsen in bomen

Volgens gegevens van de Nationale Databank Flora en Fauna komen op een afstand van minder dan één kilometer uit deze categorie boomvalk, buizerd, havik, oehoe en sperwer voor. Op enige afstand tot 5 kilometer zijn waarnemingen bekend van raaf, ransuil, roek en wespandief.

Bovengenoemde vogels met jaarrond beschermde nesten vinden meest broed- en foerageerbiotoop in bos- en heidegebieden, hoge bomengroepjes en moerasbossen. Ransuil en sperwer broeden ook wel in grote tuinen met dicht struweel. Binnen het plangebied ontbreekt dicht struweel. Tijdens het veldbezoek zijn geen soorten uit deze categorie waargenomen. De bomen binnen het plangebied zijn gecontroleerd op aanwezigheid van jaarrond beschermde nesten. Er zijn geen grote jaarrond beschermde nesten aangetroffen.

In het plangebied zijn geen beschermde nesten uit categorie 1-4 in bomen aanwezig.

Vaste rust- en verblijfplaatsen categorie 5

Categorie 5- soorten zijn alleen jaarrond beschermd als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen. Het betreft hier voornamelijk holenbroeders, zoals spechten en mezen, makers van grote nesten, zoals ekster en zwarte kraai of makers van kleinsten in en aan bebouwing als boerenwaluw en huiswaluw. Het gaat hierbij om algemeen voorkomende soorten die meestal ook in de directe omgeving voldoende broedgelegenheid ter beschikking hebben.

De meeste nesten uit deze categorie zijn buiten de broedtijd niet beschermd. In de omgeving van het plangebied zijn meldingen bekend van soorten als boerenwaluw, huiswaluw, grote bonte specht, ekster, boomklever, draaihals, raaf en spreeuw.

Tijdens het veldbezoek zijn uit deze categorie spreeuwen, eksters en koolmezen gespot en zijn oude nesten en nestresten van de boerenwaluw aangetroffen in de melkstal. Met de beëindiging van de melkveehouderij enkele jaren geleden is tevens het foerageer- en broedbiotoop voor de boerenwaluw verloren gegaan door het verdwijnen van kleine insecten, het stapelvoedsel voor de boerenwaluw.

De bomen binnen het plangebied zijn gecontroleerd op cat. 5 nesten en geschikte holtes. Grote nesten uit deze categorie zijn niet aanwezig. In een zomereik in de berm nabij de bedrijfswoning bevindt zich een holte in de stam en daarmee potentiële nestgelegenheid voor cat. 5 soorten als spreeuw, kauw, grote bonte- en groene specht. De zomereik staat op de lijst met beschermwaardige bomen van de gemeente Eersel dus deze blijft behouden.

Overige Vogelrichtlijnsoorten

Binnen het plangebied zijn mogelijkheden tot nestgelegenheid voor overige algemene vogelrichtlijnsoorten waarvan de nesten alleen gedurende het broedseizoen beschermd zijn.

Tijdens het veldbezoek zijn kauwen, vinken, winterkoning, houtduiven, Turkse tortel en roodborst en heggenmus gezien en gehoord. In de zomereiken binnen het plangebied zijn een tweetal nesten van houtduif aangetroffen en in de loods is op een balk een nest van waarschijnlijk Turkse tortel aanwezig. Met de herontwikkeling zullen bomen verwijderd moeten worden waardoor nest- en foerageergelegenheid tijdelijk zullen verminderen. In de directe groene omgeving zijn voldoende alternatieven. Door de robuuste landschappelijke inpassing in het nieuwe plan zullen foerageer- en nestgelegenheid voor algemene tuin- bos- en struweelvogels sterk toenemen.

Conclusie

Jaarrond beschermde verblijfplaatsen in gebouwen en bomen cat. 1-4

In de te slopen open loods is een (oude) rustplek van de steenuil aangetroffen. Nestlocaties van steen- en kerkuil bevinden zich in de nabije omgeving van het plangebied. Het plangebied ligt binnen het functionele leefgebied van de steenuil, echter foerageergelegenheid is beperkt. Negatieve effecten op de steenuil worden niet verwacht. Aanbevolen wordt om in de landschappelijke inpassing elementen aan te brengen ter bevordering van het steenuilenbiotoop.

De te slopen bedrijfswoning en stallen zijn potentieel geschikt voor huismussen om te nestelen. Er zijn aanwijzingen dat nesten van huismussen aanwezig zijn. Met de sloop kunnen jaarrond beschermde nesten van huismussen verloren gaan waarbij verbodsbepalingen uit de Vogelrichtlijn art. 11.34 Bal overtreden worden. Een nader onderzoek naar huismussen wordt geadviseerd.

In de bomen binnen het plangebied zijn geen jaarrond beschermde nesten cat. 1-4 aanwezig.

Jaarrond beschermde verblijfplaatsen in gebouwen en bomen cat. 5

Tijdens het veldbezoek zijn soorten uit deze categorie gespot als spreeuw, koolmees en ekster.

In de voormalige melkstal zijn oude nesten van de boerenwaluw aangetroffen. Met het beëindigen van de melkveehouderij enkele jaren geleden is het eveneens het leefgebied voor de boerenwaluw verdwenen. In een zomereik in de berm nabij de bedrijfswoning is een stamholte aanwezig. De zomereik is opgenomen op de lijst met gemeentelijke beschermwaardige bomen dus blijft behouden in het nieuwe plan.

Overige Vogelrichtlijnsoorten

Tijdens het veldbezoek werden een aantal algemene soorten uit deze categorie gespot. Er zullen bomen moeten worden gekapt ten behoeve van de herontwikkeling waardoor tijdelijk minder leefgebied beschikbaar is. In de directe groene omgeving zijn voldoende alternatieven. De robuuste landschappelijke inpassing in het nieuwe plan zal leiden tot een forse toename van foerageer- en nestgelegenheid voor algemene vogelrichtlijnsoorten met een éénmalig nest.

Bij de planning van de werkzaamheden moet rekening gehouden worden met broedende vogels. Het broedseizoen loopt globaal van half maart tot eind juli. Echter voor het broedseizoen wordt geen standaardperiode gehanteerd in het kader van de Ow. Van belang is of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode. Het is verboden om nesten van broedende vogels te beschadigen of te vernietigen.

5.3 LANDZOOGDIEREN GRONDGEBONDEN

Voorkomen

Jaarrond beschermde verblijfplaatsen

Volgens bronnenonderzoek komen geen jaarrond beschermde verblijfplaatsen van grondgebonden landzoogdieren voor binnen een afstand van 0-1 kilometer van het plangebied. Het NDFF vermeldt op 1-5 km afstand waarnemingen van bever (art. 11.46 Bal), eekhoorn, steenmarter, bunzing, wezel en hermelijn (art. 11.54 Bal).

-Bever

Het leefgebied van de bever bevindt zich in overgangsgebieden tussen land en water bij beken, rivieren en meren. Binnen het plangebied is geen geschikt habitat aanwezig voor de bever.

-Eekhoorn en steenmarter

De voorkeurs habitat voor eekhoorn bestaat uit bosrijke gebieden, tuinen en parken, daar waar voedselmogelijkheden voorhanden zijn. Binnen het plangebied zijn voedselbomen aanwezig. Er zijn geen nesten van de eekhoorn aangetroffen. De steenmarterpopulatie in Nederland heeft zich de laatste jaren flink uitgebreid en de soort komt veelvuldig voor, in landelijk als zowel binnen stedelijk gebied. De steenmarter heeft een groot leefgebied waarin zich een aantal

verblijfplaatsen bevinden. Een vaak bezochte verblijfplaats verradt zich vaak door krabsporen, uitwerpselen, prooiresten en stank. Tijdens het veldbezoek is gelet op sporen van aanwezigheid van de steenmarter zoals uitwerpselen of prooiresten in de te slopen bedrijfswoning, stallen en de loods. In de te slopen bebouwing is vrijwel dagelijks volop menselijke activiteit. Er zijn geen sporen van aanwezigheid aangetroffen.

-Kleine marterachtigen (bunzing, hermelijn en wezel).

De omgeving van het plangebied vormt geschikt biotoop voor kleine marterachtigen. Deze zoogdieren verplaatsen zich vooral via lijnvormige landschapselementen zoals hagen die tot aan de grond komen (geen opgesnoeide hagen) of greppels, en vinden er hun voedsel. Alle drie de soorten hebben een zwervend gedrag waarbij ze grote afstanden afleggen en wisselende rustplaatsen gebruiken. Rustplaatsen van wezel en bunzing zijn in de winterperiode soms ook te vinden in stallen en schuren. Landschapselementen in een geschikt habitat voor kleine marterachtigen zijn o.a. struwelen, hoge graslandvegetatie, houtwallen, takkenrillen, stapels stenen, zand- en puinhopen. Voor de bunzing is water van belang.

Sporen van aanwezigheid van kleine marterachtigen op het erf of in de te slopen bebouwing zijn niet aangetroffen. Binnen het plangebied ontbreken geschikte landschapselementen voor kleine marters vrijwel geheel.

Vrijgestelde soorten

Tijdens het veldbezoek zijn graafsporen van een konijn aangetroffen op het achtererf in een opgehoogd zandtaludje ten behoeve van de opslag van bomen en struiken in potten.

Er worden enkele zoogdieren verwacht die gebruik maken van het plangebied uit de categorie 'Vrijgestelde soorten' zoals egel en enkele algemene woel- en spitsmuizen.

Voor soorten uit deze categorie geldt bij ruimtelijke ontwikkeling een vrijstelling van de verbodsbepalingen uit de Omgevingswet. Echter de algemene en de specifieke zorgplicht is altijd van kracht.

Conclusie

Binnen het plangebied en directe omgeving worden geen beschermde soorten verwacht die op de lijsten staan van de Habitatrichtlijn of de 'Andere soorten', (provinciaal beschermde soorten) door het ontbreken van geschikt leefgebied. Het plangebied biedt uitsluitend leefgebied voor een aantal landzoogdieren waarvoor een vrijstelling geldt bij ruimtelijke ontwikkeling. Echter dient wel de algemene en specifieke zorgplicht uit de Ow in acht te worden genomen. Voor maatregelen ter naleving van de zorgplicht bij vrijgestelde soorten zie hoofdstuk 9 pagina 33 onder 'Voorzorgsmaatregelen en aanbevelingen'.

5.4 VLEERMUIZEN

Alle in Nederland voorkomende vleermuizen zijn strikt beschermd. Alle vleermuizen staan vermeld in de Europese Habitatrichtlijn (art. 11.46 Bal). Dit betekent dat ze beschermd zijn tegen verstoring van vaste rust- en verblijfplaatsen. Onder deze vaste rust- en verblijfplaatsen wordt verstaan: 'het gehele systeem waarvan een populatie gebruik maakt tijdens de jaarcyclus van de soort'. Dit houdt in dat niet alleen verblijfplaatsen, maar ook belangrijke verbindingen hiertussen (vlieg- en foerageerroutes) beschermd zijn.

Voorkomen

In dit deel van het land kunnen o.a. de volgende soorten voorkomen: gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, kleine dwergvleermuis, rosse vleermuis, laatvlieger, gewone,- en grijze grootoorvleermuis en watervleermuis.

Belangrijke vliegroutes en foerageergebied

Vleermuizen oriënteren zich op lijnvormige elementen in het landschap zoals bomenlanen, kanalen, rietkragen of houtwallen, om zich te verplaatsen van verblijfplaats naar foerageergebieden. Binnen het plangebied zijn geen aanéengesloten lijnvormige (groen) structuren aanwezig die mogelijk dienst doen als (onderdeel van) een vaste vlieg- en foerageerroute. Het plangebied vormt foerageerhabitat van redelijke kwaliteit. De beoogde sloop van de bedrijfswoning en de stallen, het verwijderen van groen en de herontwikkeling naar een woningbouwlocatie zal leiden tot een (tijdelijke) afname van foerageergelegenheid. Echter in de directe groene omgeving in het kleinschalige landschap zijn voldoende alternatieven van goede kwaliteit en omvang aanwezig. Met de robuuste landschappelijke inpassing in het nieuwe plan zullen jaagmogelijkheden voor vleermuizen sterk verbeteren ten opzichte van de huidige situatie.

Verblijfplaatsen in gebouwen

Er zijn vleermuizen die in bomen hun verblijfplaatsen onderhouden, soorten die in gebouwen verblijven en enkele soorten die zowel in bebouwing als in bomen verblijfplaatsen onderhouden. Vleermuisverblijfplaatsen in bebouwing kunnen aangetroffen worden onder dakpannen, tussen dakbeschot, onder boeiboorden en gevelbekleding, in spleten en kieren in muren of in de spouw door open stootvoegen.

De bedrijfswoning bestaat uit een woongedeelte met staldeel en een aangebouwde melkveestal. Het woon- en staldeel is opgetrokken uit bakstenen gevels, deels met dichte spouwmuren. Het dak bestaat uit een pannendak in het woongedeelte betimmerd met houten dakbeschot en zonder dakbeschot in het staldeel. De dakpannen van de oude bedrijfswoning sluiten niet meer naadloos op elkaar aan. Er zijn o.a. kierende pannen zichtbaar, kapotte nokpannen, brede spleten tussen houten boeiboorden en gevelpannen waardoor vleermuizen zich toegang kunnen verschaffen tot ruimtes tussen dakpannen en dakbeschot. Ook ontbreken bakstenen in de zijgevel waardoor vleermuizen toegang hebben tot overige delen van de woning.

Bedrijfswoning met staldeel en potentiële toegangsmogelijkheden voor vleermuizen tot het pand. (rode cirkels).

Het is niet uit te sluiten dat met de sloop van de bedrijfswoning met staldeel vaste rust- en verblijfplaatsen van vleermuizen verloren gaan. Hierbij kunnen vleermuizen worden verstoord, gewond raken en worden gedood. De werkzaamheden kunnen daarmee leiden tot overtreding van verbodsbepalingen uit de Habitatrichtlijn art. 11.46 Bal. Een nader onderzoek naar vleermuisverblijfplaatsen in de bedrijfswoning wordt aanbevolen.

De aangebouwde melkveestal is opgetrokken met bakstenen gevels met aan beide zijgevels brede gevelluchting en een open nokluchting. Het dak is van golfplaten met isolatiepanelen en er is een doorschijnende lichtstraat. In de stal heerst een luchtig klimaat, er valt daglicht binnen en in de ruimtes tussen golfplaten en isolatiepanelen zullen sterke temperatuurschommelingen heersen. Vleermuisverblijfplaatsen worden niet verwacht in de melkveestal.

De jongveestal met kale golfplaten dakbedekking, ruime lichtinval, tochtige spleten in de zijgevels en het aan één zijde geheel open kalverstalletje zijn beide ongeschikt als vleermuisverblijfplaats. Ook in de open loods met kaal golfplaten dak en deels ijzeren damwandplaten worden geen vleermuisverblijfplaatsen verwacht.

De opslagschuur met de houten planken kopgevels in vervallen staat, een tochtig binnenklimaat en kaal golfplaten dak is eveneens ongeschikt als vleermuisverblijfplaats. Ook hier ontbreken gebufferde plekjes met een stabiel (micro)klimaat voor vleermuizen.

Verblijfplaatsen in bomen

De bomen binnen het plangebied zijn gecontroleerd op potenties voor vleermuisverblijfplaatsen. In de zomereik in de berm aan de Sneidershoek aan de voorzijde van de bedrijfswoning is een holte in de stam aanwezig. De holte is niet naar boven toe ingerot en daarmee ongeschikt voor vleermuisverblijfplaats. De zomereik staat op de gemeentelijke lijst met beschermwaardige bomen en blijft behouden. Verder zijn geen geschikte vleermuisbomen met rottingsgaten, holtes of loshangende schors waargenomen. Met de beoogde ontwikkeling zullen een aantal bomen gekapt moeten worden.

Conclusie

Belangrijke vliegroutes en foerageergebied

Binnen het plangebied is geen vaste vliegroute en essentieel foerageergebied aanwezig. Het plangebied in de huidige situatie vormt foerageerhabitat van redelijke kwaliteit. Met de beoogde ontwikkeling zullen aan aantal bomen worden gekapt waardoor foerageergelegenheid voor vleermuizen tijdelijk zal verminderen. In de directe groene omgeving zijn voldoende alternatieven. De robuuste landschappelijke inpassing in het nieuwe plan zal leiden tot een sterke toename van foerageermogelijkheden voor vleermuizen ten opzichte van de huidige situatie.

Verblijfplaatsen in gebouwen en bomen

In de te slopen bedrijfswoning met aangebouwd staldeel kunnen vleermuisverblijfplaatsen niet uitgesloten worden. Met de werkzaamheden kunnen vleermuizen worden verstoord, gewond of gedood waarmee verbodsbepalingen uit art. 11.46 Bal overtreden worden. Een nader onderzoek naar vleermuisverblijfplaatsen wordt aanbevolen om de ingreep volledig te kunnen toetsen. In de overige te slopen stallen, opslagschuur en loods worden op basis van het type bebouwing, de constructie en gebruikte materialen redelijkerwijs geen vleermuisverblijfplaatsen verwacht. In een zomereik in de berm aan de voorzijde van de bedrijfswoning is een stamholte aanwezig. Deze is niet naar boven toe ingerot en daarmee ongeschikt als vleermuisverblijfplek. De zomereik staat op de gemeentelijke lijst met beschermwaardige bomen en blijft behouden.

5.5 ONGEWERVELDEN

Voorkomen

Vlinders en libellen

Tijdens het veldbezoek zijn geen dagvlinders en libellen aangetroffen. De NDFF vermeldt binnen een afstand van 1 kilometer het voorkomen van de gevlekte witsnuitlibel (art. 11.46). Op een afstand van 1-5 kilometer komen soorten voor als teunisbloempijlstaart (art.11.46 Bal), bosbeekjuffer, beekrombout, grote vos, bruine eikenpage en kleine ijsvogelvinder (art. 11.54 Bal).

Het leefgebied van de gevlekte witsnuitlibel is meest te vinden in verlandingszones in laagveenmoeras en randzones in hoogveen gebied. Geschikte biotopen voor overige bovengenoemde beschermde libellen en vlindersoorten bevinden zich in en rond schone vegetatierijke vennen en beken, ruigtevegetaties, boomgaarden, jonge eikenaanplant, open vochtige bossen en bosranden. Ook aanwezigheid van waard- en voedselplanten zoals o.a. teunisbloem, sporkehout, jonge zomereik en kamperfoelie is een vereiste. Specifieke biotopen met waard- en voedselplanten zijn niet

aanwezig binnen het plangebied en directe agrarische en bebouwde omgeving waardoor het voorkomen van beschermde vlinders en libellen kan worden uitgesloten. Binnen het plangebied worden enkel algemene dagvlinders verwacht zoals atalanta, citroenvlinder en dagpauwoog.

Overige beschermde soorten insecten, hout- en waterkevers zoals vliegend hert of gestreepte waterroofkever zijn afhankelijk van bijzondere habitattypen als oude (eiken)bossen met boomholtes en rottend hout of onvervuilde, voedselarme wateren met specifieke vegetaties. Deze biotopen zijn niet aanwezig in het plangebied en de directe omgeving.

Conclusie

Binnen het plangebied en directe omgeving ontbreken specifieke biotopen voor beschermde dagvlinders en voortplantingswater voor libellen. Het voorkomen van beschermde dagvlinders en libellen kan uitgesloten worden. Ook voor overige soorten ongewervelden zoals beschermde kevers, kreeften of slakken is geen geschikt habitat. Het plangebied biedt in de huidige situatie uitsluitend leefgebied voor algemene vlinder- en (zwervende) libellensoorten en overige algemene soorten ongewervelden.

5.6 VISSEN, AMFIBIEËN EN REPTIELEN

Voorkomen

Vissen

Op basis van het NDFF komen tot een afstand van 5 kilometer van het plangebied geen beschermde vissen voor. Binnen het plangebied ontbreekt oppervlaktewater waardoor het voorkomen van (beschermde) vissen op voorhand uitgesloten kan worden.

Amfibieën en reptielen

Volgens gegevens uit het NDFF zijn geen waarnemingen bekend van beschermde amfibieën en reptielen binnen een afstand van 0-1 kilometer. Op enige afstand van 1 tot 5 kilometer komen heikikker, kamsalamander (art.11.46 Bal), alpenwatersalamander, levendbarende hagedis, hazelworm en muurhagedis(art. 11.54 Bal) voor.

Binnen het plangebied en directe omgeving ontbreken geschikte biotopen voor bovengenoemde beschermde amfibieën en het reptielen zoals natte en droge bos- en heideterreinen met pijpenstrootjesvegetaties, ruige extensieve graslandjes, poelen, (zure) vennen en oude muren.

Conclusie

Het voorkomen van beschermde vissen, reptielen en amfibieën kan worden uitgesloten door het ontbreken van oppervlaktewater en specifiek landhabitat. Het is aannemelijk dat algemene amfibieënsoorten als bruine kikker en gewone pad overwinteren in het plangebied.

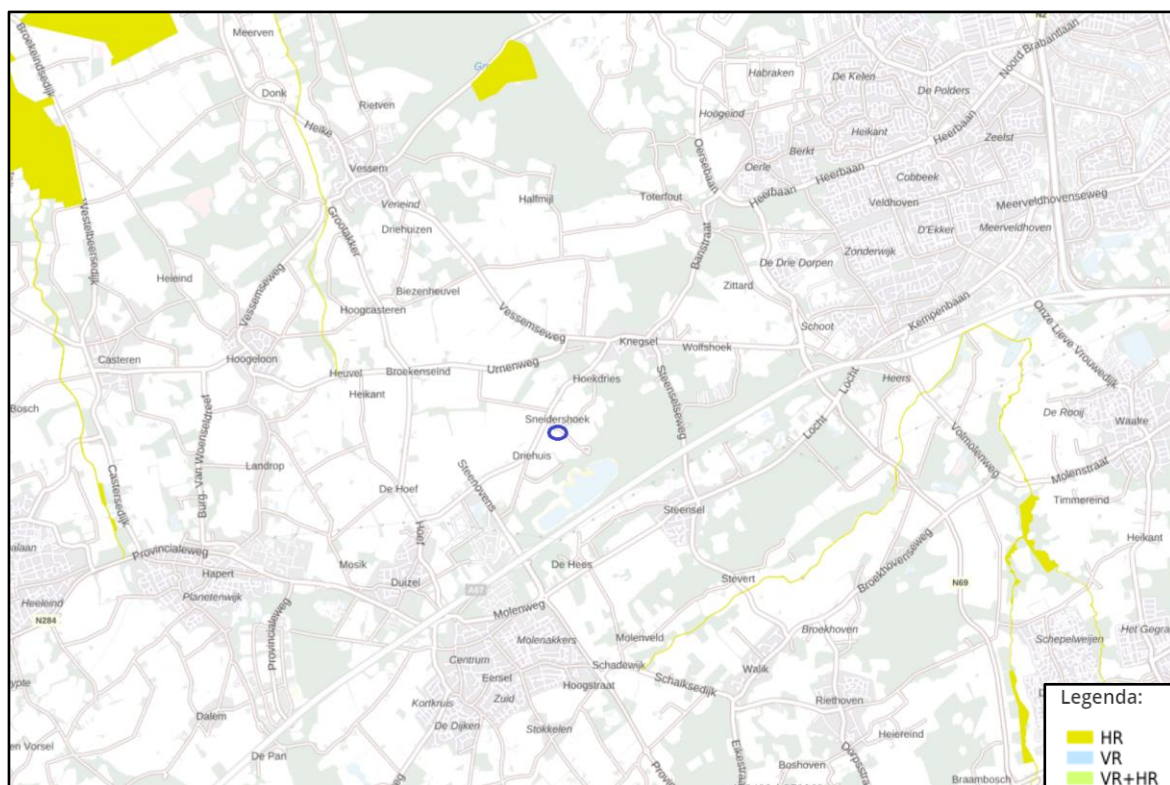
Bruine kikker en gewone pad behoren tot de 'Vrijgestelde soorten' waarvoor bij ruimtelijke ontwikkeling geen verbodsbepalingen gelden. Echter de algemene en de specifieke zorgplicht uit de Ow is altijd van kracht.

Voor maatregelen ter naleving van de zorgplicht voor vrijgestelde soorten zie hiervoor hoofdstuk 9 pagina 33 onder 'Voorzorgsmaatregelen en aanbevelingen'.

6. RESULTATEN ONDERZOEK GEBIEDSBESCHERMING

6.1 Natura 2000

Op het kaartje met beschermde Natura 2000-gebieden uit de Atlas van de leefomgeving is te zien dat het meest nabijgelegen gebieden liggen op 3,4 kilometer ten zuidoosten van het plangebied en op 5,3 kilometer ten noorden. Het betreffen resp. de beek De Run, onderdeel van Natura 2000-gebied Leenderbos, Groote Heide & De Plateaux en het Groot Meer, behorende tot Natura 2000-gebied Kempenland-West. Overige delen van Kempenland-West met heide- en vennengebieden bevinden zich op 7,4 kilometer ten noordwesten en overige delen van Leenderbos, Groote Heide & De Plateaux liggen op 6,5 kilometer afstand ten zuidoosten van het plangebied.

Figuur 4. Ligging plangebied (blauwe cirkel) t.o.v. Natura 2000- gebieden.

Bron: <https://www.atlasleefomgeving.nl/kaarten>

In de Omgevingswet is het uitgangspunt dat activiteiten die, gelet op de instandhoudingsdoelstellingen van het Natura 2000-gebied, de kwaliteit van habitats kunnen verslechteren of een significant verstorend effect kunnen hebben, niet mogen plaatsvinden zonder vergunning. Dit geldt ook voor projecten die fysiek buiten het Natura 2000-gebied gelegen zijn maar wel een effect kunnen hebben op het gebied (externe werking).

Stikstofdepositie

Door de inzet van werktuigen tijdens de realisatiefase en een verwachte toename van verkeersbewegingen in de gebruiksfase is een toename van stikstofdepositie in nabijgelegen Natura 2000-gebieden niet op voorhand uit te sluiten. Een stikstofberekening is dan ook noodzakelijk om vast te stellen of er sprake is van een (significante) toename van stikstofdepositie in Natura 2000-gebieden als gevolg van de beoogde ontwikkeling.

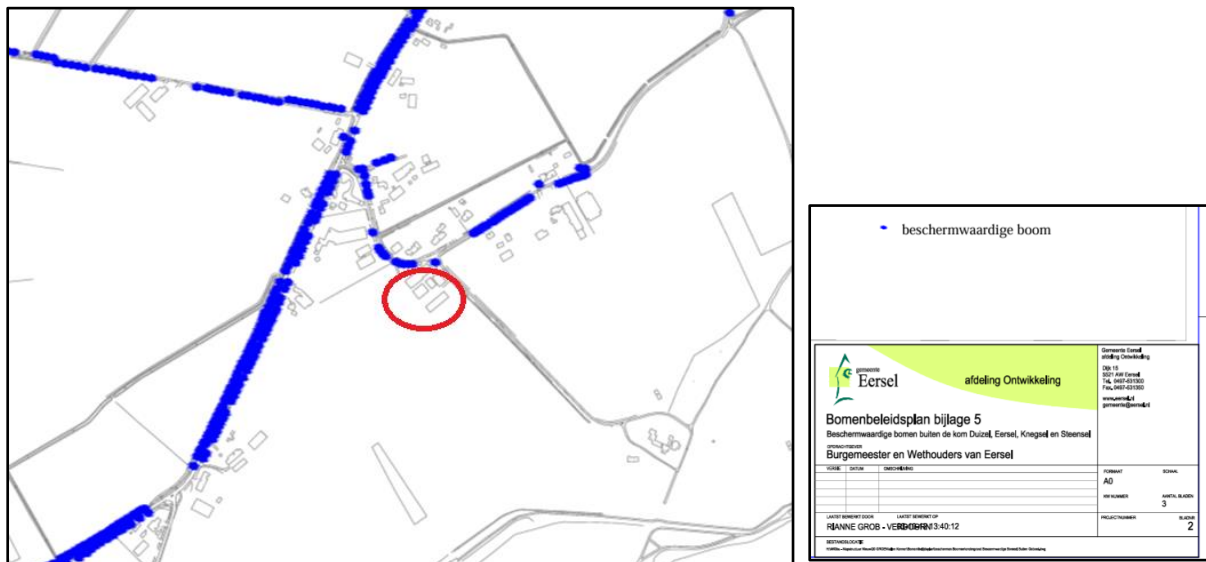
Natura 2000- overige effecten (licht, geluid, trillingen)

Door de aard en de beperkte omvang van de werkzaamheden en door de afstand tussen het plangebied en het Natura 2000-gebied Leenderbos, Groote Heide & De Plateaux en overige Natura 2000-gebieden, zijn negatieve effecten door licht, geluid en trillingen uit te sluiten.

6.3 Houtopstanden

Met de beoogde herontwikkeling zullen een aantal bomen gekapt moeten worden. Het plangebied ligt buiten de bebouwde kom. Houtopstanden 'buiten de bebouwingscontour houtkap' worden beschermd door regels vanuit paragraaf 11.3.1 van het Bal. Op grond van deze paragraaf gelden voor deze houtopstanden de meldingsplicht en de herbeplantingsplicht. Daarnaast is in artikel 11.111 lid 2 onder j van het Bal opgenomen dat de rijksregels niet voor een 'kleine' houtstand gelden met een oppervlakte van minder dan 10 are of een rijbeplanting minder dan 20 bomen. Ook gelden de rijksregels in dit geval niet omdat de houtopstand zich in een tuin of op een erf bevindt. Echter de gemeente Eersel kan wel regels stellen in het omgevingsplan. Er kan mogelijk een omgevingsvergunning nodig zijn. Hiervoor kan het beste contact met de gemeente worden opgenomen.

Op de website van de gemeente Eersel is het Bomenbeleidsplan gemeente Eersel 2023-2033 geraadpleegd. De mogelijk te kappen bomen binnen het plangebied zijn niet opgenomen op de lijst van de 'Monumentale bomen gemeente Eersel, december 2023'. Onderstaand een uitsnede van de 'Beschermdwaardige bomen gemeente Eersel' ten opzichte van het plangebied.

Figuur 6. Plangebied Sneidershoek 2 Knegsel (rode cirkel) en beschermwaardige bomen in de directe omgeving (blauw). Bron: <https://lokaleregelgeving.overheid.nl>

7. SAMENVATTING EN CONCLUSIE (Toetsing aan de Wet natuurbescherming)

BESCHERMDE SOORTEN

Vogels beschermd op grond van de Vogelrichtlijn art.11.37 Bal

Categorie 1-5 vaste verblijfplaatsen in gebouwen en bomen

-Steenuil

Het plangebied ligt binnen het functionele leefgebied van de steenuil, echter is van weinig betekenis door beperkte foerageermogelijkheden. Er is een oude rustplek aanwezig in de te slopen loods. In het nieuwe plan met ruime landschappelijke inpassing worden aanbevelingen gedaan ter bevordering van het steenuilenleefgebied. Negatieve effecten op de steenuil zijn niet aan de orde.

-Huismus

Tijdens het veldbezoek zijn huismussen waargenomen en er zijn vermoedelijke nesten aanwezig in de te slopen bebouwing. Met de beoogde werkzaamheden gaan mogelijk nesten en functioneel leefgebied van huismussen verloren waarbij verbodsbepalingen uit art. 11.37 Bal overtreden worden. Een nader onderzoek naar huismussen is nodig om de ingreep volledig te kunnen toetsen.

In de (deels) te kappen bomen binnen het plangebied zijn geen jaarrond beschermde nesten cat.1-4 aanwezig. In een zomereik in de berm aan de voorzijde van de bedrijfswoning is een geschikte nestholte aanwezig. (cat. 5) De zomereik staat op de lijst met beschermwaardige bomen van de gemeente Eersel dus deze blijft behouden.

Overige vogelrichtlijnsoorten

Het plangebied vormt geschikt foerageergebied en nestgelegenheid voor algemene vogelrichtlijnsoorten. Met de kap van een aantal bomen zullen mogelijkheden tijdelijk worden beperkt. De ruime landschappelijke inpassing in het nieuwe plan zal leiden tot een versterking van foerageer- en nestgelegenheid voor algemene vogelrichtlijnsoorten met een éénmalig nest.

Europees beschermde soorten op grond van de Habitatrichtlijn art. 11.46 Bal

Vleermuizen: vliegroutes en foerageergebied

Binnen het plangebied zijn geen lijnvormige (groen)structuren aanwezig die mogelijk dienst doen als belangrijke vlieg- of foerageerroute. Het plangebied vormt foerageergebied van redelijke kwaliteit. Het forse oppervlak aan landschappelijke inpassing in het nieuwe plan zal leiden tot versterking van jaagmogelijkheden voor vleermuizen ten opzichte van de huidige situatie.

Vleermuizen: verblijfplaatsen in gebouwen en bomen

De te slopen bedrijfswoning met staldeel is potentieel geschikt voor vleermuisverblijfplaatsen. Het is niet uit te sluiten dat vleermuizen zich toegang kunnen verschaffen tot de woning door o.a. ruimtes tussen dakpannen en dakbeschot, onder boeiboorden, kierende en kapotte pannen en ontbrekende gevelstenen. De werkzaamheden kunnen leiden tot negatieve effecten op vleermuisverblijfplaatsen, waarbij verbodsbepalingen van artikel 11.46 Bal overtreden worden. Een nader onderzoek naar verblijfsfuncties is nodig om de ingreep volledig te kunnen toetsen.

In de overige te slopen stallen, opslagschuur en loods zijn op basis van het type bebouwing, de constructie en gebruikte materialen, redelijkerwijs geen vleermuisverblijfplaatsen te verwachten. Vleermuisverblijfplaatsen in mogelijk te kappen bomen zijn niet aanwezig.

Overige habitatrichtlijnsoorten

Door het ontbreken van specifieke habitatvereisten kan aanwezigheid van overige strikt beschermde habitatrichtlijnsoorten worden uitgesloten.

Nationaal beschermde/Andere soorten art. 11.54 Bal

Op basis van het veldbezoek kan het voorkomen van landzoogdieren met jaarrond beschermde verblijfplaatsen worden uitgesloten. Binnen het plangebied en directe omgeving worden verder geen beschermde soorten verwacht die op de lijsten staan van de Habitatrichtlijn of de 'Andere soorten' (provinciaal beschermde soorten) door het ontbreken van geschikt leefgebied. Het plangebied biedt uitsluitend leefgebied voor een aantal landzoogdieren waarvoor een vrijstelling geldt bij ruimtelijke ontwikkeling. Hiervoor geldt ten aller tijden de algemene en de specifieke zorgplicht uit de Omgevingswet. Voor maatregelen ter naleving van de zorgplicht voor vrijgestelde soorten zie hoofdstuk 9 pagina 33 onder 'Voorzorgsmaatregelen en aanbevelingen'.

BESCHERMDE GEBIEDEN

Natura 2000-gebied

Stikstofdepositie

Het meest nabijgelegen Natura 2000-gebieden liggen op een afstand van 3,4 en 5,3 kilometer van het plangebied. Negatieve effecten op stikstofgevoelige natuur wordt niet verwacht, echter een stikstofberekening met de Aeriusscalculator zal nodig zijn ter onderbouwing.

Natura 2000- overige effecten (licht, geluid, trillingen)

Gezien de aard en de kleinschalige omvang van de ontwikkeling, het effectbereik en de afstand tot de dichtstbijzijnde Natura 2000- gebieden zijn negatieve overige effecten uit te sluiten.

Natuurnetwerk Brabant

Het plangebied ligt op een afstand 370 meter van een gebied opgenomen in het Natuurnetwerk Brabant. Van een directe aantasting of afname van areaal aan NNB gebied is geen sprake. De beoogde herontwikkeling zal niet leiden tot aantasting van wezenlijke kenmerken of waarden van het NNB-gebied.

Houtopstanden

Door het kleine oppervlak van te kappen houtopstanden (minder dan 10 are en rijbeplanting < 20 bomen) en de ligging binnen het erf/tuin, geldt geen meldings- en herplantplicht. Mogelijk is een omgevingsvergunning nodig. Hiervoor kan contact met de gemeente worden opgenomen. De te kappen bomen binnen het plangebied staan niet op de lijst van de 'Monumentale bomen van de gemeente Eersel, december 2023'. Ook zijn de bomen niet opgenomen op de 'Lijst met beschermwaardige bomen gemeente Eersel'.

EINDCONCLUSIE:

- **Met de herontwikkeling van de locatie Sneidershoek 2 te Knegsel gaan mogelijk vaste rust- en verblijfplaatsen van huismussen en vleermuizen verloren waarbij verbodsbepalingen/vergunningplichtige handelingen uit de Omgevingswet worden overtreden.**
- **Nadere onderzoeken naar vaste rust- en verblijfplaatsen (nesten) voor huismussen en verblijfsfuncties voor vleermuizen zijn noodzakelijk.**
- **Afhankelijk van de resultaten van de nadere onderzoeken zal mogelijk voor huismussen en vleermuizen een mitigatieplan en activiteitenplan opgesteld dienen te worden en een vergunning op de Omgevingswet te worden aangevraagd.**
- **De voorzorgsmaatregelen voor vogels algemeen en de algemene/specifieke zorgplicht voor vrijgestelde soorten (zie hoofdstuk 9 blz. 33) dienen te worden opgevolgd.**

8. TOELICHTING NADERE ONDERZOEKEN

Nader onderzoek huismussen

Een nader onderzoek naar huismussen wordt uitgevoerd conform de richtlijnen uit de Kennisdocumenten BIJ12. De aan- of afwezigheid van nesten van huismus kan aangetoond worden middels twee gerichte veldbezoeken tussen 1 april en 15 mei of drie gerichte veldbezoeken in de periode 10 maart tot en met 20 juni. Vervolgens kan aan de hand van de onderzoeksresultaten worden vastgesteld of er nesten verloren zullen gaan en overtredingen plaats zullen vinden bij de uitvoering van de sloopwerkzaamheden. Bij het aantreffen van verblijfplaatsen van huismussen zullen mitigerende maatregelen worden voorgesteld om overtreding van verbodsbepalingen te voorkomen en de functionaliteit van de vaste rust- en verblijfplaats te waarborgen. Indien ondanks het nemen van mitigerende maatregelen een overtreding van verbodsbepalingen niet kan worden voorkomen is een vergunningsaanvraag noodzakelijk. Hierbij worden de te nemen maatregelen beschreven in een activiteitenplan/ecologisch werkprotocol en worden samen met de vergunningsaanvraag ter goedkeuring voorgelegd aan het bevoegd gezag.

Nader onderzoek vleermuizen

Een nader onderzoek naar vleermuizen dient te worden uitgevoerd conform het protocol voor vleermuisonderzoek (Netwerk Groene Bureaus, 2021). Dit houdt in dat afhankelijk van de potentiële functies er in de periode april tot en met september een aantal veldbezoeken uitgevoerd dienen te worden. Vervolgens kan aan de hand van de onderzoeksresultaten worden vastgesteld of er overtredingen plaats zullen vinden bij de uitvoering van de werkzaamheden. Bij het aantreffen van verblijfplaatsen van vleermuizen zullen mitigerende maatregelen worden voorgesteld om overtreding van verbodsbepalingen te voorkomen en de functionaliteit van de vaste rust- en verblijfplaats te waarborgen. De mitigerende maatregelen worden opgenomen in een mitigatieplan en vertaald in een activiteitenplan. Het activiteitenplan wordt samen met de ontheffingsaanvraag ter goedkeuring voorgelegd aan het bevoegd gezag.

9. VOORZORGSMATREGELEN EN AANBEVELINGEN

Vogels algemeen

Gedurende de werkzaamheden moet rekening gehouden worden met broedende vogels. Het broedseizoen loopt globaal van half maart tot half juli. Echter voor het broedseizoen wordt geen standaardperiode gehanteerd in het kader van de Omgevingswet. Van belang is of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode. Het is verboden om nesten van broedende vogels te beschadigen of te vernietigen. Wanneer de werkzaamheden ruim buiten het broedseizoen opgestart worden (februari) en doorlopen tot in het broedseizoen, kan verstoring worden voorkomen door continu door te werken en de werkzaamheden niet langer dan enkele dagen stil te leggen. Op deze manier wordt voorkomen dat vogels tot broeden komen in, of in de naaste omgeving waar gewerkt wordt.

Te treffen maatregelen algemene en specifieke zorgplicht voor vrijgestelde soorten

Voor de te verwachten algemene soorten geldt dat werkzaamheden verstorend kunnen werken. Het plangebied vormt leefgebied voor enkele landzoogdieren en amfibieën waarvoor een provinciale vrijstelling geldt bij ruimtelijke ontwikkeling. In het kader van de algemene en de specifieke zorgplicht is het wel noodzakelijk om voldoende zorg te dragen voor individuen en al het redelijkerwijs mogelijke gedaan dient te worden om het doden of verwonden te voorkomen. Voor toepassing van de zorgplicht zijn onderstaande maatregelen van belang;

- Aanwezige vegetatie/gras dient voorafgaand aan de werkzaamheden kort te worden gemaaid.
- Er wordt gelegenheid gegeven aan dieren die tijdens (sloop)werkzaamheden worden aangetroffen om te vluchten of zich te verplaatsen naar een schuilplaats buiten het bereik van de werkzaamheden.

Tips voor uitbreiding leefgebied voor steenuil en kerkuil

Het nieuwe plan wordt ruim landschappelijk ingepast. Aanbevolen wordt de landschappelijke elementen aan te brengen ter bevordering van het steenuilenleefgebied waar ook de kerkuil van zal profiteren. De landschappelijke inpassing kan worden afgestemd door onder meer jaarrond voldoende voedselaanbod te creëren en geschikte schuilplekken aan te leggen.

Enkele te nemen maatregelen:

- zorgen voor kortgrazige percelen schapen- of paardenweitjes
- aanplanten van een hoogstamfruitboomgaard en struiken of bomen die vruchten dragen
- aanleggen van een poel
- aanleg (knot) boomsingels of struwelen, het aanbrengen van takkenhopen
- zorgen voor zit- en uitkijkposten

Natuurinclusief bouwen, het nieuwe normaal

Natuurinclusief bouwen is een verzamelterm voor tal van maatregelen en manieren om natuur te integreren bij de bouw van woningen, kantoren en bedrijfsgebouwen. Natuurinclusief bouwen kan met slimme, technische oplossingen die de natuur integreren, bevorderen en behouden. Het gaat dus niet alleen over het aanbrengen van voorzieningen aan gebouwen, maar ook over inrichting van tuinen, groenstroken, bermen, openbaar groen en parken. Denk aan het verzorgen van nest- en verblijfplaatsen voor vogels en vleermuizen, het gebruik van biologische wanden die ruimte laten voor bewoning door diersoorten en het kiezen voor tuinen met verschillende inheemse plantensoorten. Ook groene daken, groene muren en het slim omgaan met verlichting zijn vormen van natuurinclusief bouwen.

Voorbeelden van natuurinclusieve bouw voor vogels en vleermuizen.

10. GERAADPLEEGDE BRONNEN

Literatuur

- Broekhuizen, S., K. Spoelstra, J.N.M.Thissen, K.J. Canters & J.C. Buys 2016. Atlas van de Nederlandse zoogdieren.
- Creemers, R.M.C. & J.J.C.W. van Delft 2009. De amfibieën en reptielen van Nederland.
- Kennisdocument Huismus *Passer domesticus*, versie 2.1 februari 2023 BIJ12.
- Kennisdocument Steenuil *Athene noctua*, versie 1.0, juli 2017 BIJ12.
- Kennisdocument Kerkuil, *Tyto alba* Versie 1.0, juli 2017, BIJ12.
- Natuur in de Omgevingswet, januari 2024. C. Backes, L. Boerema, A. Freriks, R. Frins, T. van Hattum, F. Onrust en F. Warendorf.
- SOVON broedvogelonderzoek Nederland 2018. Vogelatlas van Nederland. Broedvogels, wintervogels en 40 jaar verandering.
- Uilenwerkgroep Eersel, vrijwillige uilenbescherming Noord-Brabant, Brabants Landschap.
- Veldgids Vleermuizen van Europa, Christian Dietz & Andreas Kiefer 2017.

Internetsites

- www.brabant.nl
- www.eersel.nl
- <https://iplo.nl/>
- www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/omgevingswet/
- www.verspreidingsatlas.nl
- www.quickscanhulp.nl
- www.zoogdiervereniging.nl

BIJLAGE 1 BESCHERMDE SOORTEN VOGELRICHTLIJN

Onder dit beschermingsregime vallen de Europees beschermde soorten als bedoeld in art.11.37 Bal van de Omgevingswet.

Vogels met vaste verblijfplaatsen

De Vogelrichtlijn onderscheidt de volgende categorieën beschermde vaste verblijfplaatsen:

Nesten van vogelsoorten van categorie 1 t/m 4 zijn jaarrond beschermd, de nesten van soorten in categorie 5 zijn beschermd als er onvoldoende alternatieven zijn.

1. Nesten die, behalve gedurende het broedseizoen als nest, buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats.
2. Nesten van koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing of biotoop. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar.
3. Nesten van vogels, zijnde geen koloniebroeders, die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar.
4. Vogels die jaar in jaar uit gebruik maken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen.
5. Nesten van vogels die weliswaar vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar daarvoor hebben gebroed of de directe omgeving daarvan, maar die wel over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen. Deze zijn buiten het broedseizoen niet beschermd. Categorie 5-soorten zijn wel jaarrond beschermd als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen. Indien dit het geval is, is een omgevingscheck benodigd.

Soortgroep	Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam	Bescherming
Vogels	steenuil	Athene noctua	Categorie 1
Vogels	gierzwaluw	Apus apus	Categorie 2
Vogels	huismus	Passer domesticus	Categorie 2
Vogels	roek	Corvus frugilegus	Categorie 2
Vogels	grote gele kwikstaart	Motacilla cinerea	Categorie 3
Vogels	kerkuil	Tyto alba	Categorie 3
Vogels	oehoe	Bubo bubo	Categorie 3
Vogels	ooievaar	Ciconia ciconia	Categorie 3
Vogels	slechtvalk	Falco peregrinus	Categorie 3
Vogels	boomvalk	Falco subbuteo	Categorie 4
Vogels	buizerd	Buteo buteo	Categorie 4
Vogels	havik	Accipiter gentilis	Categorie 4
Vogels	ransuil	Asio otus	Categorie 4
Vogels	sperwer	Accipiter nisus	Categorie 4
Vogels	wespendief	Pernis apivorus	Categorie 4
Vogels	zwarte wouw	Milvus migrans	Categorie 4

Vogels	blauwe reiger	Ardea cinerea	Categorie 5
Vogels	boerenwaluw	Hirundo rustica	Categorie 5
Vogels	bonte vliegenvanger	Ficedula hypoleuca	Categorie 5
Vogels	boomklever	Sitta europaea	Categorie 5
Vogels	boomkruiper	Certhia brachydactyla	Categorie 5
Vogels	bosuil	Strix aluco	Categorie 5
Vogels	brilduiker	Bucephala clangula	Categorie 5
Vogels	draaihals	Jynx torquilla	Categorie 5
Vogels	eidereend	Somateria mollissima	Categorie 5
Vogels	ekster	Pica pica	Categorie 5
Vogels	gekraagde roodstaart	Phoenicurus phoenicurus	Categorie 5
Vogels	glanskop	Parus palustris	Categorie 5
Vogels	grauwe vliegenvanger	Muscicapa striata	Categorie 5
Vogels	groene specht	Picus viridis	Categorie 5
Vogels	grote bonte specht	Dendrocopos major	Categorie 5
Vogels	hop	Upupa epops	Categorie 5
Vogels	huiswaluw	Delichon urbicum	Categorie 5
Vogels	ijsvogel	Alcedo atthis	Categorie 5
Vogels	kleine bonte specht	Dendrocopos minor	Categorie 5
Vogels	kleine vliegenvanger	Ficedula parva	Categorie 5
Vogels	koolmees	Parus major	Categorie 5
Vogels	kortsnavelboomkruiper	Certhia familiaris macrodactyla	Categorie 5
Vogels	oeverwaluw	Riparia riparia	Categorie 5
Vogels	pimpelmees	Parus caeruleus	Categorie 5
Vogels	raaf	Corvus corax	Categorie 5
Vogels	ruigpootuil	Aegolius funereus	Categorie 5
Vogels	spreeuw	Sturnus vulgaris	Categorie 5
Vogels	tapuit	Oenanthe oenanthe	Categorie 5
Vogels	torenvalk	Falco tinnunculus	Categorie 5
Vogels	zeearend	Haliaeetus albicilla	Categorie 5
Vogels	zwarte kraai	Corvus corone	Categorie 5
Vogels	zwarte mees	Periparus ater	Categorie 5
Vogels	zwarte roodstaart	Phoenicurus ochruros	Categorie 5
Vogels	zwarte specht	Dryocopus martius	Categorie 5

BIJLAGE 2 BESCHERMDE SOORTEN HABITATRICHTLIJN

(NIET VOGELS) Onder dit beschermingsregime vallen de Europees beschermde soorten bedoeld in art. 11.46 Bal van de Omgevingswet.

Soortgroep	Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam	Bescherming
Sporenplanten-bladmossen	geel schorpioenmos	<i>Hamatocaulis vernicosus</i>	Bern I
Sporenplanten-bladmossen	tonghaarmuts	<i>Orthotrichum rogeri</i>	Bern I
Sporenplanten-varens	kleine vlotvaren	<i>Salvinia natans</i>	Bern I
Zaadplanten	liggende raket	<i>Sisymbrium supinum</i>	Bern I
Zaadplanten	drijvende waterweegbree	<i>Luronium natans</i>	Bern I, HR IV
Zaadplanten	groenknolorchis	<i>Liparis loeselii</i>	Bern I, HR IV
Zaadplanten	kruipe moerasscherm	<i>Apium repens</i>	Bern I, HR IV
Zaadplanten	zomerschroeforchis	<i>Spiranthes aestivalis</i>	Bern I, HR IV
Insecten-dagvlinders	moerasparelmoervlinder	<i>Euphydryas aurinia</i> ssp. <i>aurinia</i>	Bern II
Insecten-haften	oeveraas	<i>Palingenia longicauda</i>	Bern II
Insecten-libellen	mercuurwaterjuffer	<i>Coenagrion mercuriale</i> ssp. <i>mercuriale</i>	Bern II
Zoogdieren-zeezoogdieren	walrus	<i>Odobenus rosmarus</i> ssp. <i>rosmarus</i>	Bern II
Reptielen	dikkopschildpad	<i>Caretta caretta</i>	Bern II, Bon I, HR IV
Reptielen	kemp's zeeschildpad	<i>Lepidochelys kempii</i>	Bern II, Bon I, HR IV
Reptielen	lederschildpad	<i>Dermochelys coriacea</i>	Bern II, Bon I, HR IV
Reptielen	soepschildpad	<i>Chelonia mydas</i>	Bern II, Bon I, HR IV
Zoogdieren-zeezoogdieren	bultrug	<i>Megaptera novaeangliae</i>	Bern II, Bon I, HR IV
Zoogdieren-zeezoogdieren	gewone vinvis	<i>Balaenoptera physalus</i>	Bern II, Bon I, HR IV
Amfibieën	boomkikker	<i>Hyla arborea</i> ssp. <i>arborea</i>	Bern II, HR IV
Amfibieën	geelbuikvuurpad	<i>Bombina variegata</i> ssp. <i>variegata</i>	Bern II, HR IV
Amfibieën	heikikker	<i>Rana arvalis</i> ssp. <i>arvalis</i>	Bern II, HR IV
Amfibieën	kamsalamander	<i>Triturus cristatus</i>	Bern II, HR IV
Amfibieën	knoflookpad	<i>Pelobates fuscus</i> ssp. <i>fuscus</i>	Bern II, HR IV
Amfibieën	rugstreepad	<i>Bufo calamita</i>	Bern II, HR IV
Amfibieën	vroedmeesterpad	<i>Alytes obstetricans</i> ssp. <i>obstetricans</i>	Bern II, HR IV
Insecten-dagvlinders	apollovlinder	<i>Parnassius apollo</i>	Bern II, HR IV
Insecten-dagvlinders	boszandoog	<i>Lopinga achine</i>	Bern II, HR IV

Insecten-dagvlinders	donker pimpernelblauwtje	Maculinea nausithous	Bern II, HR IV
Insecten-dagvlinders	grote vuurvinder	Lycaena dispar ssp. batava	Bern II, HR IV
Insecten-dagvlinders	pimpernelblauwtje	Maculinea teleius	Bern II, HR IV
Insecten-dagvlinders	tijmblauwtje	Maculinea arion	Bern II, HR IV
Insecten-dagvlinders	zilverstreephooibeestje	Coenonympha hero	Bern II, HR IV
Insecten-kevers	brede geelrandwaterroofkever	Dytiscus latissimus	Bern II, HR IV
Insecten-kevers	gestreepte waterroofkever	Graphoderus bilineatus	Bern II, HR IV
Insecten-kevers	juchtleerkever	Osmoderma eremita	Bern II, HR IV
Insecten-kevers	vermiljoenkever	Cucujus cinnaberinus	Bern II, HR IV
Insecten-libellen	bronslibel	Oxygastra curtisii	Bern II, HR IV
Insecten-libellen	gaffellibel	Ophiogomphus cecilia	Bern II, HR IV
Insecten-libellen	gevlekte witsnuitlibel	Leucorrhinia pectoralis	Bern II, HR IV
Insecten-libellen	groene glazenmaker	Aeshna viridis	Bern II, HR IV
Insecten-libellen	noordse winterjuffer	Sympecma annulata ssp. braueri	Bern II, HR IV
Insecten-libellen	oostelijke witsnuitlibel	Leucorrhinia albifrons	Bern II, HR IV
Insecten-libellen	rivierrombout	Gomphus flavipes ssp. flavipes	Bern II, HR IV
Insecten-libellen	sierlijke witsnuitlibel	Leucorrhinia caudalis	Bern II, HR IV
Insecten-nachtvlinders	teunisbloempijlstaart	Proserpinus proserpina	Bern II, HR IV
Reptielen	gladde slang	Coronella austriaca ssp. austriaca	Bern II, HR IV
Reptielen	muurhagedis	Podarcis muralis ssp. brongniardii	Bern II, HR IV
Reptielen	zandhagedis	Lacerta agilis ssp. agilis	Bern II, HR IV
Vissen	steur	Acipenser sturio	Bern II, HR IV
Zoogdieren- landzoogdieren	hamster	Cricetus cricetus ssp. canescens	Bern II, HR IV
Zoogdieren- landzoogdieren	otter	Lutra lutra ssp. lutra	Bern II, HR IV
Zoogdieren- vleermuizen	baardvleermuis	Myotis mystacinus ssp. mystacinus	Bern II, HR IV
Zoogdieren- vleermuizen	bechsteins vleermuis	Myotis bechsteini	Bern II, HR IV
Zoogdieren- vleermuizen	bosvleermuis	Nyctalus leisleri ssp. leisleri	Bern II, HR IV
Zoogdieren- vleermuizen	brandts vleermuis	Myotis brandti ssp. brandti	Bern II, HR IV
Zoogdieren- vleermuizen	franjestaat	Myotis nattereri	Bern II, HR IV
Zoogdieren- vleermuizen	gewone grootoorvleermuis	Plecotus auritus ssp. auritus	Bern II, HR IV
Zoogdieren- vleermuizen	grijze grootoorvleermuis	Plecotus austriacus ssp. austriacus	Bern II, HR IV

Zoogdieren- vleermuizen	grote hoefijzerneus	Rhinolophus ferrumequinum ssp. ferrumequinum	Bern II, HR IV
Zoogdieren- vleermuizen	grote rosse vleermuis	Nyctalus lasiopterus	Bern II, HR IV
Zoogdieren- vleermuizen	ingekorven vleermuis	Myotis emarginatus ssp. emarginatus	Bern II, HR IV
Zoogdieren- vleermuizen	kleine dwergvleermuis	Pipistrellus pygmaeus	Bern II, HR IV
Zoogdieren- vleermuizen	kleine hoefijzerneus	Rhinolophus hipposideros ssp. hipposideros	Bern II, HR IV
Zoogdieren- vleermuizen	laatvlieger	Eptesicus serotinus ssp. serotinus	Bern II, HR IV
Zoogdieren- vleermuizen	meervleermuis	Myotis dasycneme	Bern II, HR IV
Zoogdieren- vleermuizen	mopsvleermuis	Barbastella barbastellus	Bern II, HR IV
Zoogdieren- vleermuizen	noordse vleermuis	Eptesicus nilssoni ssp. nilssoni	Bern II, HR IV
Zoogdieren- vleermuizen	rosse vleermuis	Nyctalus noctula ssp. noctula	Bern II, HR IV
Zoogdieren- vleermuizen	ruige dwergvleermuis	Pipistrellus nathusii	Bern II, HR IV
Zoogdieren- vleermuizen	tweekleurige vleermuis	Vespertilio murinus ssp. murinus	Bern II, HR IV
Zoogdieren- vleermuizen	vale vleermuis	Myotis myotis ssp. myotis	Bern II, HR IV
Zoogdieren- vleermuizen	watervleermuis	Myotis daubentoni ssp. daubentoni	Bern II, HR IV
Zoogdieren- zeezoogdieren	bruinvis	Phocoena phocoena ssp. phocoena	Bern II, HR IV
Zoogdieren- zeezoogdieren	dwergpotvis	Kogia breviceps	Bern II, HR IV
Zoogdieren- zeezoogdieren	gestreepte dolfijn	Stenella coeruleoalba	Bern II, HR IV
Zoogdieren- zeezoogdieren	gewone dolfijn	Delphinus delphis	Bern II, HR IV
Zoogdieren- zeezoogdieren	gewone spitsdolfijn	Mesoplodon bidens	Bern II, HR IV
Zoogdieren- zeezoogdieren	grijze dolfijn	Grampus griseus	Bern II, HR IV
Zoogdieren- zeezoogdieren	kleine zwaardwalvis	Pseudorca crassidens	Bern II, HR IV
Zoogdieren- zeezoogdieren	narwal	Monodon monoceros	Bern II, HR IV
Zoogdieren- zeezoogdieren	orca	Orcinus orca	Bern II, HR IV

Zoogdieren-zeezoogdieren	tuimelaar	Tursiops truncatus ssp. truncatus	Bern II, HR IV
Zoogdieren-zeezoogdieren	witflankdolfijn	Lagenorhynchus acutus	Bern II, HR IV
Zoogdieren-zeezoogdieren	witsnuitdolfijn	Lagenorhynchus albirostris	Bern II, HR IV
Zoogdieren-zeezoogdieren	noordse vinvis	Balaenoptera borealis	Bon I, HR IV
Zoogdieren-zeezoogdieren	potvis	Physeter catodon	Bon I, HR IV
Amfibieën	poelkikker	Pelophylax lessonae	HR IV
Vissen	houting	Coregonus oxyrinchus	HR IV
Weekdieren	bataafse stroommossel	Unio crassus	HR IV
Weekdieren	platte schijfhoren	Anisus vorticulus	HR IV
Zoogdieren-landzoogdieren	bever	Castor fiber ssp. albicus	HR IV
Zoogdieren-landzoogdieren	hazelmuis	Muscardinus avellanarius	HR IV
Zoogdieren-landzoogdieren	lynx	Lynx lynx ssp. lynx	HR IV
Zoogdieren-landzoogdieren	noordse woelmuis	Microtus oeconomus ssp. arenicola	HR IV
Zoogdieren-landzoogdieren	wilde kat	Felis silvestris ssp. silvestris	HR IV
Zoogdieren-landzoogdieren	wolf	Canis lupus lupus	HR IV
Zoogdieren-vleermuizen	gewone dwergvleermuis	Pipistrellus pipistrellus	HR IV
Zoogdieren-zeezoogdieren	butskop	Hyperoodon ampullatus	HR IV
Zoogdieren-zeezoogdieren	dwergvinvis	Balaenoptera acutorostrata	HR IV
Zoogdieren-zeezoogdieren	griend	Globicephala melas	HR IV
Zoogdieren-zeezoogdieren	spitsdolfijn van gray	Mesoplodon grayi	HR IV
Zoogdieren-zeezoogdieren	witte dolfijn	Delphinapterus leucas	HR IV

BIJLAGE 3 BESCHERMDE NATIONALE SOORTEN 'ANDERE SOORTEN'

Soorten dieren en planten van nationaal belang staan in de opsomming hierna. De soorten zijn van nationaal belang:

- omdat ze bedreigd of ernstig bedreigd zijn in Nederland (en ook voorkomen op rode lijsten)
- vanwege hun intrinsieke waarde
- vanwege maatschappelijke opvattingen

Onder dit beschermingsregime vallen de nationaal beschermde soorten als bedoeld in bijlage IX Bal van de Omgevingswet.

Soortgroep	Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam	Bescherming
Amfibiëen	alpenwatersalamander	Mesotriton alpestris	Andere soorten (bijlage IX Bal)
Amfibiëen	vinpootsalamander	Lissotriton helveticus	Andere soorten (bijlage IX Bal)
Amfibiëen	vuursalamander	Salamandra salamandra	Andere soorten (bijlage IX Bal)
Insecten-dagvlinders	aardbeivlinder	Pyrgus malvae	Andere soorten (bijlage IX Bal)
Insecten-dagvlinders	bosparemoervlinder	Melitaea athalia	Andere soorten (bijlage IX Bal)
Insecten-dagvlinders	bruin dikkopje	Erynnis tages	Andere soorten (bijlage IX Bal)
Insecten-dagvlinders	bruine eikenpage	Satyrium ilicis	Andere soorten (bijlage IX Bal)
Insecten-dagvlinders	duinparemoervlinder	Argynnis niobe	Andere soorten (bijlage IX Bal)
Insecten-dagvlinders	gentiaanblauwtje	Maculinea alcon	Andere soorten (bijlage IX Bal)
Insecten-dagvlinders	grote paremoervlinder	Argynnis aglaja	Andere soorten (bijlage IX Bal)
Insecten-dagvlinders	grote vos	Nymphalis polychloros	Andere soorten (bijlage IX Bal)
Insecten-dagvlinders	grote weerschijnvlinder	Apatura iris	Andere soorten (bijlage IX Bal)
Insecten-dagvlinders	iepenpage	Satyrium w-album	Andere soorten (bijlage IX Bal)

Insecten-dagvlinders	kleine heivlinder	Hipparchia statilinus	Andere soorten (bijlage IX Bal)
Insecten-dagvlinders	kleine ijsvogelvlinder	Limnitis camilla	Andere soorten (bijlage IX Bal)
Insecten-dagvlinders	kommavlinder	Hesperia comma	Andere soorten (bijlage IX Bal)
Insecten-dagvlinders	sleedoornpage	Thecla betulae	Andere soorten (bijlage IX Bal)
Insecten-dagvlinders	spiegeldikkopje	Heteropterus morpheus	Andere soorten (bijlage IX Bal)
Insecten-dagvlinders	veenbesblauwtje	Plebejus optilete	Andere soorten (bijlage IX Bal)
Insecten-dagvlinders	veenbesparelmoervlinder	Boloria aquilonaris	Andere soorten (bijlage IX Bal)
Insecten-dagvlinders	veenhooibeestje	Coenonympha tullia	Andere soorten (bijlage IX Bal)
Insecten-dagvlinders	veldparelmoervlinder	Melitaea cinxia	Andere soorten (bijlage IX Bal)
Insecten-dagvlinders	zilveren maan	Boloria selene	Andere soorten (bijlage IX Bal)
Insecten-kevers	vliegend hert	Lucanus cervus	Andere soorten (bijlage IX Bal)
Insecten-libellen	beekrombout	Gomphus vulgatissimus	Andere soorten (bijlage IX Bal)
Insecten-libellen	bosbeekjuffer	Calopteryx virgo	Andere soorten (bijlage IX Bal)
Insecten-libellen	donkere waterjuffer	Coenagrion armatum	Andere soorten (bijlage IX Bal)
Insecten-libellen	gevekte glanslibel	Somatochlora flavomaculata	Andere soorten (bijlage IX Bal)
Insecten-libellen	gewone bronlibel	Cordulegaster boltonii	Andere soorten (bijlage IX Bal)
Insecten-libellen	hoogveenglanslibel	Somatochlora arctica	Andere soorten (bijlage IX Bal)

Insecten-libellen	kempense heidelibel	Sympetrum depressiusculum	Andere soorten (bijlage IX Bal)
Insecten-libellen	speerwaterjuffer	Coenagrion hastulatum	Andere soorten (bijlage IX Bal)
Kreeftachtigen	europese rivierkreeft	Astacus astacus	Andere soorten (bijlage IX Bal)
Reptielen	adder	Vipera berus ssp. berus	Andere soorten (bijlage IX Bal)
Reptielen	hazelworm	Anguis fragilis	Andere soorten (bijlage IX Bal)
Reptielen	levendbarende hagedis	Zootoca vivipara	Andere soorten (bijlage IX Bal)
Reptielen	ringslang	Natrix natrix	Andere soorten (bijlage IX Bal)
Vissen	beekdonderpad	Cottus rhenanus	Andere soorten (bijlage IX Bal)
Vissen	beekprik	Lampetra planeri	Andere soorten (bijlage IX Bal)
Vissen	elrits	Phoxinus phoxinus	Andere soorten (bijlage IX Bal)
Vissen	gestippelde alver	Alburnoides bipunctatus	Andere soorten (bijlage IX Bal)
Vissen	grote modderkruiper	Misgurnus fossilis	Andere soorten (bijlage IX Bal)
Vissen	kwabaal	Lota lota	Andere soorten (bijlage IX Bal)
Zoogdieren- landzoogdieren	boommarter	Martes martes	Andere soorten (bijlage IX Bal)
Zoogdieren- landzoogdieren	bunzing	Mustela putorius	Andere soorten (bijlage IX Bal)
Zoogdieren- landzoogdieren	damhert	Dama dama	Andere soorten (bijlage IX Bal)
Zoogdieren- landzoogdieren	das	Meles meles	Andere soorten (bijlage IX Bal)

Zoogdieren-landzoogdieren	edelhart	Cervus elaphus	Andere soorten (bijlage IX Bal)
Zoogdieren-landzoogdieren	eekhoorn	Sciurus vulgaris	Andere soorten (bijlage IX Bal)
Zoogdieren-landzoogdieren	eikelmuis	Eliomys quercinus	Andere soorten (bijlage IX Bal)
Zoogdieren-landzoogdieren	grote bosmuis	Apodemus flavicollis	Andere soorten (bijlage IX Bal)
Zoogdieren-landzoogdieren	hermelijn	Mustela erminea	Andere soorten (bijlage IX Bal)
Zoogdieren-landzoogdieren	molmuis	Arvicola scherman	Andere soorten (bijlage IX Bal)
Zoogdieren-landzoogdieren	steenmarter	Martes foina	Andere soorten (bijlage IX Bal)
Zoogdieren-landzoogdieren	veldspitsmuis	Crocidura leucodon	Andere soorten (bijlage IX Bal)
Zoogdieren-landzoogdieren	wezel	Mustela nivalis	Andere soorten (bijlage IX Bal)
Zoogdieren-landzoogdieren	waterspitsmuis	Neomys fodiens	Andere soorten (bijlage IX Bal)
Zoogdieren-zeezoogdieren	gewone zeehond	Phoca vitulina	Andere soorten (bijlage IX Bal)
Zoogdieren-zeezoogdieren	grijze zeehond	Halichoerus grypus	Andere soorten (bijlage IX Bal)
Sporenplanten-varens	blaasvaren	Cystopteris fragilis	Andere soorten (bijlage IX Bal)
Sporenplanten-varens	groensteel	Asplenium viride	Andere soorten (bijlage IX Bal)
Sporenplanten-varens	schubvaren	Ceterach officinarum	Andere soorten (bijlage IX Bal)
Zaadplanten	akkerboterbloem	Ranunculus arvensis	Andere soorten (bijlage IX Bal)
Zaadplanten	akkerdoornzaad	Torilis arvensis	Andere soorten (bijlage IX Bal)

Zaadplanten	akkerogentroost	<i>Odontites vernus</i> subsp. <i>vernus</i>	Andere soorten (bijlage IX Bal)
Zaadplanten	beklierde ogentroost	<i>Euphrasia rostkoviana</i>	Andere soorten (bijlage IX Bal)
Zaadplanten	berggamander	<i>Teucrium montanum</i>	Andere soorten (bijlage IX Bal)
Zaadplanten	bergnachtorchis	<i>Platanthera montana</i>	Andere soorten (bijlage IX Bal)
Zaadplanten	blauw guichelheil	<i>Anagallis arvensis</i> subsp. <i>foemina</i>	Andere soorten (bijlage IX Bal)
Zaadplanten	bokkenorchis	<i>Himantoglossum hircinum</i>	Andere soorten (bijlage IX Bal)
Zaadplanten	bosboterbloem	<i>Ranunculus polyanthemos</i> subsp. <i>nemorosus</i>	Andere soorten (bijlage IX Bal)
Zaadplanten	bosdravik	<i>Bromopsis ramosa</i> subsp. <i>benekenii</i>	Andere soorten (bijlage IX Bal)
Zaadplanten	brave hendrik	<i>Chenopodium bonus-henricus</i>	Andere soorten (bijlage IX Bal)
Zaadplanten	brede wolfsmelk	<i>Euphorbia platyphyllos</i>	Andere soorten (bijlage IX Bal)
Zaadplanten	breed wollegras	<i>Eriophorum latifolium</i>	Andere soorten (bijlage IX Bal)
Zaadplanten	bruinrode wespenorchis	<i>Epipactis atrorubens</i>	Andere soorten (bijlage IX Bal)
Zaadplanten	dennenorchis	<i>Goodyera repens</i>	Andere soorten (bijlage IX Bal)
Zaadplanten	dreps	<i>Bromus secalinus</i>	Andere soorten (bijlage IX Bal)
Zaadplanten	echte gamander	<i>Teucrium chamaedrys</i> subsp. <i>germanicum</i>	Andere soorten (bijlage IX Bal)
Zaadplanten	franjugentiaan	<i>Gentianella ciliata</i>	Andere soorten (bijlage IX Bal)
Zaadplanten	geelgroene wespenorchis	<i>Epipactis muelleri</i>	Andere soorten (bijlage IX Bal)

Zaadplanten	geplooid vrouwenmantel	<i>Alchemilla subcrenata</i>	Andere soorten bijlage IX bal
Zaadplanten	getande veldsla	<i>Valerianella dentata</i>	Andere soorten (bijlage IX Bal)
Zaadplanten	gevekt zonneroosje	<i>Tuberaria guttata</i>	Andere soorten (bijlage IX Bal)
Zaadplanten	glad biggenkruid	<i>Hypochaeris glabra</i>	Andere soorten (bijlage IX Bal)
Zaadplanten	gladde zegge	<i>Carex laevigata</i>	Andere soorten (bijlage IX Bal)
Zaadplanten	groene nachtorchis	<i>Coeloglossum viride</i>	Andere soorten (bijlage IX Bal)
Zaadplanten	groot spiegelklokje	<i>Legousia speculum-veneris</i>	Andere soorten (bijlage IX Bal)
Zaadplanten	grote bosaardbei	<i>Fragaria moschata</i>	Andere soorten (bijlage IX Bal)
Zaadplanten	grote leeuwenklauw	<i>Aphanes arvensis</i>	Andere soorten (bijlage IX Bal)
Zaadplanten	honingorchis	<i>Herminium monorchis</i>	Andere soorten (bijlage IX Bal)
Zaadplanten	kalkboterbloem	<i>Ranunculus polyanthemos</i> subsp. <i>polyanthemoides</i>	Andere soorten (bijlage IX Bal)
Zaadplanten	kalketrip	<i>Centaurea calcitrapa</i>	Andere soorten (bijlage IX Bal)
Zaadplanten	karthuizeranjer	<i>Dianthus carthusianorum</i>	Andere soorten (bijlage IX Bal)
Zaadplanten	karwijselie	<i>Selinum carvifolia</i>	Andere soorten (bijlage IX Bal)
Zaadplanten	kleine ereprijs	<i>Veronica verna</i>	Andere soorten (bijlage IX Bal)
Zaadplanten	kleine schorseneer	<i>Scorzonera humilis</i>	Andere soorten (bijlage IX Bal)
Zaadplanten	kleine wolfsmelk	<i>Euphorbia exigua</i>	Andere soorten (bijlage IX Bal)

Zaadplanten	kluwenklokje	Campanula glomerata	Andere soorten (bijlage IX Bal)
Zaadplanten	knollathyrus	Lathyrus linifolius	Andere soorten (bijlage IX Bal)
Zaadplanten	knolspirea	Filipendula vulgaris	Andere soorten (bijlage IX Bal)
Zaadplanten	korensla	Arnosaris minima	Andere soorten (bijlage IX Bal)
Zaadplanten	kranskarwij	Carum verticillatum	Andere soorten (bijlage IX Bal)
Zaadplanten	kruiptijm	Thymus praecox	Andere soorten (bijlage IX Bal)
Zaadplanten	lange zonnedaauw	Drosera longifolia	Andere soorten (bijlage IX Bal)
Zaadplanten	liggende ereprijs	Veronica prostrata	Andere soorten (bijlage IX Bal)
Zaadplanten	moerasgamander	Teucrium scordium	Andere soorten (bijlage IX Bal)
Zaadplanten	muurbloem	Erysimum cheiri	Andere soorten (bijlage IX Bal)
Zaadplanten	naakte lathyrus	Lathyrus aphaca	Andere soorten (bijlage IX Bal)
Zaadplanten	naaldenkervel	Scandix pecten-veneris	Andere soorten (bijlage IX Bal)
Zaadplanten	pijlscheefkelk	Arabis hirsuta subsp. sagittata	Andere soorten (bijlage IX Bal)
Zaadplanten	roggelelie	Lilium bulbiferum subsp. croceum	Andere soorten (bijlage IX Bal)
Zaadplanten	rood peperboompje	Daphne mezereum	Andere soorten (bijlage IX Bal)
Zaadplanten	rozenkransje	Antennaria dioica	Andere soorten (bijlage IX Bal)
Zaadplanten	ruw pazelzaad	Lithospermum arvense	Andere soorten (bijlage IX Bal)

Zaadplanten	scherpkruid	<i>Asperugo procumbens</i>	Andere soorten (bijlage IX Bal)
Zaadplanten	schubzegge	<i>Carex lepidocarpa</i>	Andere soorten (bijlage IX Bal)
Zaadplanten	smalle raai	<i>Galeopsis angustifolia</i>	Andere soorten (bijlage IX Bal)
Zaadplanten	spits havikskruid	<i>Hieracium lactucella</i>	Andere soorten (bijlage IX Bal)
Zaadplanten	steenbraam	<i>Rubus saxatilis</i>	Andere soorten (bijlage IX Bal)
Zaadplanten	stijve wolfsmelk	<i>Euphorbia stricta</i>	Andere soorten (bijlage IX Bal)
Zaadplanten	stofzaad	<i>Monotropa hypopitys</i>	Andere soorten bijlage IX Bal
Zaadplanten	tengere distel	<i>Carduus tenuiflorus</i>	Andere soorten bijlage IX Bal
Zaadplanten	tengere veldmuur	<i>Minuartia hybrida</i>	Andere soorten bijlage IX Bal
Zaadplanten	trogamander	<i>Teucrium botrys</i>	Andere soorten bijlage IX Bal
Zaadplanten	veenbloembies	<i>Scheuchzeria palustris</i>	Andere soorten bijlage IX Bal
Zaadplanten	vliegenorchis	<i>Ophrys insectifera</i>	Andere soorten bijlage IX Bal
Zaadplanten	vroege ereprijs	<i>Veronica praecox</i>	Andere soorten bijlage IX Bal
Zaadplanten	wilde averuit	<i>Artemisia campestris</i> subsp. <i>campestris</i>	Andere soorten bijlage IX Bal
Zaadplanten	wilde ridderspoor	<i>Consolida regalis</i>	Andere soorten bijlage IX Bal
Zaadplanten	wilde weit	<i>Melampyrum arvense</i>	Andere soorten bijlage IX Bal
Zaadplanten	wolfskers	<i>Atropa bella-donna</i>	Andere soorten bijlage IX Bal
Zaadplanten	zandwolfsmelk	<i>Euphorbia seguieriana</i>	Andere soorten bijlage IX Bal
Zaadplanten	zinkviooltje	<i>Viola lutea</i> subsp. <i>calaminaria</i>	Andere soorten bijlage IX Bal

BIJLAGE 4 VRIJGESTELDE SOORTEN PER PROVINCIE 01-01-2024

Provincie	Friesland	Groningen	Drenthe	Overijssel	Gelderland	Utrecht	Noord-Holland	Zuid-Holland	Flevoland	Zeeland	Noord-Brabant	Limburg
Soort												
Aardmuis	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Bastaardkikker	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Bosmuis	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Bruine kikker	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Bunzing						x*		x				x
Dwergmuis	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Dwergspitsmuis	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Egel	x	x	x		x	x	x	x	x	x	x	x
Gewone bosspitsmuis	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Gewone pad	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Haas	x		x	x	x	x*	x	x	x		x	x
Hermelijn						x*		x				x
Huisspitsmuis	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Kleine watersalamander	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Konijn	x	x	x	x	x	x*	x	x	x		x	x
Meerkikker	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Ondergrondse woelmuis		x	x		x	x	x		x	x	x	x
Ree	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Rosse woelmuis	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Steenmarter	x											(x4)
Tweekleurige bosspitsmuis	x	x	x	x	x	x	x		x	x	x	x
Veldmuis	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Vos	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Wezel		x				x*		x				x
Wild zwijn											x	
Woelrat	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Hazelworm												(x1)
Levendbarende hagedis												(x2)
Eekhoorn												

x = vrijgestelde soort.

(x1) = vrijgesteld in juli t/m september, (x2) = 15 aug t/m 15 okt, (x3) = maart–april en juli t/m november, (x4) = 15 aug t/m feb.

* = vanaf 1 september 2024 niet meer vrijgesteld. Werkzaamheden met een effect op deze soorten zijn vanaf deze datum vergunningplichtig.

Toelichting vrijstelling

De vrijstelling geldt in voor de soorten hierboven genoemd, mits het gaat om handelingen die worden verricht in verband met:

- de uitvoering van werkzaamheden in het kader van ruimtelijke ontwikkeling en inrichting;
- de uitvoering van werkzaamheden in het kader van bestendig beheer of onderhoud aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen, of in het kader van natuurbeheer;
- de uitvoering van werkzaamheden in het kader van bestendig beheer of onderhoud in de landbouw of bosbouw;
- bestendig gebruik